

Lakiehdotukset

1.

Laki eläinten hyvinvoinnista Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta.

Lain tarkoituksena on myös lisätä eläinten kunnioitusta ja hyvää kohtelua.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaikkiin eläimiin.

3 §

Euroopan unionin lainsäädännön sekä yleissopimusten täytäntöönpano

Tässä laissa säädetään seuraavien eläinten hyvinvointia koskevien Euroopan unionin säädösten ja niiden nojalla annettujen säädösten täytäntöönpanosta siltä osin kuin niiden täytäntöönpanosta ei säädetä muussa laissa:

- 1) eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1099/2009, jäljempänä *lopetusasetus*;
- 2) eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta annettu neuvoston asetus (EY) 1/2005;
- 3) virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetus), jäljempänä *valvonta-asetus*.

Lisäksi laissa säädetään seuraavien Euroopan unionin säädösten täytäntöönpanosta sekä Suomea tai Euroopan unionia sitovien sopimusten täytäntöönpanosta siltä osin kuin niiden täytäntöönpanosta ei säädetä muussa laissa:

- 1) tuotantoeläinten suojelusta annettu neuvoston direktiivi 98/58/EY;
- 2) sikojen suojelun vähimmäisvaatimuksista annettu neuvoston direktiivi 2008/120/EY;
- 3) luonnonvaraisten eläinten pitämisestä eläintarhassa annettu neuvoston direktiivi 1999/22/EY, jäljempänä *eläintarhadirektiivi*;
- 4) munivien kanojen suojelun vähimmäisvaatimuksista annettu neuvoston direktiivi 1999/74/EY;
- 5) lihantuotantoa varten pidettävien kanojen suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista annettu neuvoston direktiivi 2007/43/EY;
- 6) vasikoiden suojelun vähimmäisvaatimuksista annettu neuvoston direktiivi 2008/119/EY;
- 7) tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/63/EU;
- 8) tuotantoeläinten suojelua koskeva eurooppalainen yleissopimus (SopS 47/1992);
- 9) teuraseläinten suojelua koskeva eurooppalainen yleissopimus (SopS 48/1992);
- 10) lemmikkieläinten suojelua koskeva eurooppalainen yleissopimus (SopS 49/1992).

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Eläinten suojelusta kuljetuksessa ja sen yhteydessä säädetään eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) 1/2005 ja eläinten kuljetuksesta annetussa laissa (1429/2006). Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta säädetään tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetussa laissa (497/2013).

Metsästyksen, kalastuksen, vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnan, luonnonsuojelun, eläinten lääkitsemisen, eläintautien vastustamisen, Euroopan unioniin tuonnin virallisen valvonnan, eläinten tunnistamisen, eläinjalostustoiminnan ja geenitekniiikan osalta noudatetaan lisäksi, mitä niistä erikseen säädetään.

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläinten hyvinvoinnilla* eläimen kokemusta sen omasta fyysisestä ja henkisestä tilasta;
- 2) *eläinlajilistoilla* 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuja luetteloita eläimistä ja eläinlajeista;
- 3) *eläimen pitäjällä* luonnollista tai oikeushenkilöä, joka on vastuussa eläimestä tai huolehtii siitä pysyvästi tai tilapäisesti;
- 4) *eläimen omistajalla* luonnollista tai oikeushenkilöä, joka omistaa eläimen;
- 5) *toiminnanharjoittajalla* sitä, joka ammattimaisesti tai muutoin laajamittaisesti pitää eläimiä tai joka elinkeinotoiminnassa valmistaa, tuo maahan, vie maasta, kuljettaa Suomen kautta, pitää kaupan, tarjoaa, myy tai muutoin luovuttaa tai välittää eläinten hoitoon ja käsittelyyn tarkoitettuja välineitä, laitteita tai aineita;
- 6) *valvontaviranomaisella* aluehallintovirastoa, Tullia, kunnaneläinlääkäriä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavaa viranhaltijaa ja poliisia sekä Ruokavirastoa elintarvikelaissa (297/2021) tarkoitetuissa teurastamoissa, riistan käsittelylaitoksissa ja niiden yhteydessä olevien laitosten osalta sekä Ruokavirastoa eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetussa laissa (1277/2019) tarkoitetuilla rajatarkastusasemilla;
- 7) *luonnonvaraisella eläimellä* sellaista luonnonvaraiseen eläinlajiin kuuluvaa luonnossa elävää eläintä, joka on luonnossa syntynyt tai joka on kasvatettu luontoon päästettäväksi, ei kuitenkaan eläintä, joka on karannut ihmisen hoidosta ja joka on erotettavissa luonnossa syntyneistä eläimistä;
- 8) *eläinten hyvinvointisäädöksillä* tätä lakia, sen nojalla annettuja säännöksiä ja Euroopan unionin suoraan sovellettavaa eläinten hyvinvointia koskevaa lainsäädäntöä;
- 9) *tuotantoeläimellä* elintarvikkeiden, villan, nahkan tai turkisten tuotantoa varten taikka muussa tuotantotarkoituksessa kasvatettavaa tai pidettävää eläintä, ei kuitenkaan luonnonvaraista eläintä, kilpailuissa, näyttelyissä taikka kulttuuri- tai urheilutapahtumissa tai vastaavissa toiminnoissa käytettävää eläintä, eikä tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävää eläintä;
- 10) *ammattimaisena tai muutoin laajamittaisena eläintenpitoa* 50 ja 57—61 §:ssä tarkoitettua luvan- tai ilmoituksenvaraista toimintaa, sellaista tuotantoeläinten pitoa, johon eläinten pitäjä olisi oikeutettu saamaan kotieläintalouden maataloustukea sekä muuta vastaavaa elinkeinotoimintana pidettävää tuotantoeläinten pitoa;
- 11) *pitopaikalla* pysyvää ja tilapäistä karsinaa, häkkiä, allasta, aitausta, asuntoa, navettaa, tallia ja näiden yhdistelmää sekä muuta vastaavaa rajattua tilaa, jossa eläintä pidetään;
- 12) *pysyvällä pitopaikalla* pitopaikkaa, jossa eläin viettää pääosan ajastaan;
- 13) *eläinkilpailulla* tilaisuutta, joka järjestetään eläinten tai eläinten ja ihmisten asettamiseksi paremmuusjärjestyksen suorituksensa perusteella tai eläinten ominaisuuksien, taipumusten tai taitojen arvioimiseksi; eläinkilpailuna ei kuitenkaan pidetä pääsääntöisesti eläinten ulkomuotoon perustuvaa arviointia varten järjestettävää tilaisuutta;
- 14) *eläinnäyttelyllä* tilaisuutta, tapahtumaa, esitystä tai näyttöstä, joka järjestetään eläinten tai niiden taitojen tai taipumusten esittelemiseksi yleisölle tai jonka pääsääntöisenä tarkoituksena on eläimen ulkomuodon arvioiminen;
- 15) *eläintarhalla* pysyvää laitosta, jossa pidetään yleisölle näytteillä pääasiassa luonnonvaraisiin eläinlajeihin kuuluvia eläimiä;
- 16) *pysyvällä eläinnäyttelyllä* pysyvää laitosta, jossa pidetään yleisölle näytteillä yksinomaan tai pääasiassa muita kuin luonnonvaraisiin eläinlajeihin kuuluvia eläimiä tai jossa näytteillä pidettävä luonnonvaraisten eläinten tai eläinlajien määrä on vähäinen, eivätkä ne kuulu luonnon-suojeluarvoltaan erityisen tärkeisiin eläinlajeihin, ei kuitenkaan kotieläinpihaa;
- 17) *kotieläinpihalla* sellaista pysyvää laitosta, jossa pidetään yleisölle näytteillä yksinomaan sellaisia nisäkäsiä ja lintulajeja, joita saadaan 8 §:n 2 momentin mukaan pitää tuotantoeläimenä, sekä koiria (*Canis familiaris*) ja kissoja (*Felis silvestris catus*);
- 18) *kiertävällä eläinnäyttelyllä* kiertävää laitosta, jossa pidetään yleisölle näytteillä eläimiä;
- 19) *sirkuksella* kiertävää tai pysyvää laitosta, jossa eläimet esittävät yleisölle niille opetettuja taitoja toistuvasti.

Edellä 1 momentin 16 kohdassa pysyvällä eläinnäyttelyllä ja 17 kohdassa kotieläinpihalla tarkoitetaan myös sellaista laitosta, jossa yleisöllä on mahdollisuus osallistua eläinten hoitoon tai muuhun eläinten hyvinvoinnin kannalta merkittävään toimintaan.

2 luku

Yleiset periaatteet ja vastuu eläimistä

6 §

Yleiset periaatteet

Eläimiä on kohdeltava hyvin ja niitä kunnioittaen. Eläimille ei saa aiheuttaa tarpeetonta kipua tai kärsimystä eikä niiden hyvinvointia saa tarpeettomasti vaarantaa.

Hoidossa olevaa eläintä ei saa jättää hoidotta eikä hylätä. 245

7 §

Sairaan ja vahingoittuneen eläimen auttaminen

Sairasta, vahingoittunutta tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa kotieläintä tai muuta ihmisen hoidossa olevaa eläintä on joko itse autettava tai ilmoitettava eläimestä sen omistajalle tai pitä-jälle taikka valvontaviranomaiselle.

Jos 1 momentissa mainittujen henkilöiden tavoittaminen on kohtuuttoman vaikeaa ja jos eläin on sellaisessa tilassa, että sen hengissä pitäminen olisi ilmeisen julmaa sitä kohtaan, eläin saa-daan lopettaa. Tästä on viipymättä tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus.

Sairasta, vahingoittunutta tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa luonnonvaraista eläintä on autettava. Jos eläin on sellaisessa tilassa, että sen hengissä pitäminen olisi ilmeisen julmaa sitä kohtaan, eläin on lopetettava tai on huolehdittava siitä, että se lopetetaan. Kunnan on huolehdittava järjestämälleen eläinlääkäriin vastaanotolle tuotujen sairaiden tai vahingoittuneiden luonnonvaraisten eläinten lopettamisesta.

8 §

Eläinlajien ja eläinten pitoa koskevat rajoitukset

Tuotantoeläimenä, seura- ja harrastuseläimenä, sirkuseläimenä ja kiertävässä eläinnäyttelyssä saa pitää vain sellaisia eläimiä ja eläinlajeja, joiden pito voidaan saatavilla olevan tieteellisen tiedon ja käytännön kokemuksen perusteella järjestää niin, että:

1) eläimillä on mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, lepoon, kehon huoltoon, ravinnon etsintään ja muuhun vastaavaan toimintaan sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäyty-mistarpeitaan;

2) eläinten fysiologiset tarpeet voidaan tyydyttää;

3) eläimille voidaan järjestää asianmukaiset pitopaikat; ja

4) eläinten sairastuessa tai vahingoituessa niille voidaan antaa asianmukaista hoitoa.

Tuotantoeläiminä, sirkuseläiminä tai kiertävissä eläinnäyttelyissä ei saa pitää muita kuin liit-teessä 1 olevissa listoissa lueteltuja eläinlajeja. Valtioneuvoston asetuksella säädetään niistä eläimistä ja eläinlajeista, joita saa pitää seura- ja harrastuseläiminä.

Haitallisten vieraslajien hallussapidosta säädetään haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämi-sen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuk- sessa (EU) N:o 1143/2014, jäljempänä *vieraslajiasetus*, sekä vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa laissa (1709/2015).

9 §

Eläinlajilistojen muuttaminen

Eläinlajilistoihin voidaan lisätä tai niistä voidaan poistaa eläinlaji sen pidosta kulloinkin saa-tavilla olevaan tieteelliseen tietoon tai käytännön kokemukseen perustuen.

Ruokavirasto voi tehdä maa- ja metsätalousministeriölle ehdotuksia eläinlajin lisäämisestä listalle omasta aloitteestaan tai sille tehtyjen hakemusten perusteella.

Luonnonvarakeskus antaa riippumatonta tieteellistä asiantuntija-apua eläinlajilistojen ajanta-saisuuden arvioinnissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettun hakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä sekä hakemuksen käsittelystä. 246

10 §

Eläinlajilistasta poikkeaminen

Ruokavirasto voi yksittäistapauksessa myöntää hakemuksesta luvan pitää muuta kuin eläin-lajilistaan kuuluvaa eläintä tai eläimiä. Lupa voidaan myöntää, jos eläimen tai eläinten pito voi-daan saatavilla olevan tieteellisen tiedon ja käytännön kokemuksen perusteella järjestää 8 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Luonnonvarakeskus antaa riippumatonta tieteellistä asiantuntija-apua sen arvioimisessa, täyt-tyvätkö 1 momentissa tarkoitettun luvan myöntämisen perusteet.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemuksen sisällöstä ja ha-kemukseen liitettävistä selvityksistä sekä hakemuksen käsittelystä.

11 §

Vastuu eläinten hyvinvoinnista eräissä tapauksissa

Kuuttatoista vuotta nuorempi lapsi ei voi olla yksin vastuussa eläimen hyvinvoinnista.

Lapsen vanhemmilla tai muilla huoltajilla taikka muilla henkilöillä, joilla on valvonnassaan viittätoista vuotta nuorempi lapsi, on velvollisuus huolehtia siitä, ettei lapsi kohtele eläimiä 13 §:n vastaisesti.

3 luku

Eläinten kohtelu

12 §

Kohtelun yleiset vaatimukset

Eläintä on kohdeltava rauhallisesti. Eläimen käsittelyssä ja koulutuksessa on pyrittävä käyttämään hyväksi sen lajityypillistä käyttäytymistä.

Eläin on totutettava käsittelyyn ja pito-olosuhteisiin, jos se on pidettävän eläinlajin ja eläinten pitomuodon kannalta tarkoituksenmukaista. Jos eläin ei ole tottunut käsittelyyn, tämä on otettava huomioon eläintä käsiteltäessä. Luonnonvaraista eläintä tulisi käsitellä niin, että se ei ke-syynny tarpeettomasti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläinten käsittelystä sekä käsittelyyn ja pito-olosuhteisiin totuttamisesta.

13 §

Kielletty kohtelu

Eläintä ei saa käsitellä tai kouluttaa kovakouraisesti tai muuten sillä tavalla, että sille aiheutetaan tarpeetonta kipua tai kärsimystä. Eläintä ei saa sitoa tarpeetonta kipua tai kärsimystä tuottavalla tavalla.

Eläintä ei saa rasittaa liikaa eikä pitää kohtuuttoman ankarassa kurissa. Eläimen koulutuksessa ja käytössä on otettava huomioon eläimen osaamistaso ja suorituskyky. Eläintä ei saa pakottaa yrittämään luonnollisten kykyjensä tai voimiensa ylittämistä.

Eläintä ei saa tarpeettomasti vahingoittaa. Eläimen tarpeettomana vahingoittamisena ei pidetä koiran tai muun eläimen käyttämistä viranomaistoiminnassa eläimen käyttötarkoitukseen liittyvissä tehtävissä, joihin tehtävän luonteen vuoksi liittyy vaara eläimen vahingoittumisesta.

Eläintä ei saa värjätä sen ulkonäön muuttamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä on pidettävä eläinten kovakouraisena käsittelynä tai koulutuksena, liikana rasittamisena, kohtuuttoman ankarana kurissa pitämisenä tai eläimen tarpeettomana vahingoittamisena.

14 §

Sukupuoliyhteys eläimen kanssa

Ihminen ei saa olla sukupuoliyhteydessä eläimen kanssa. Sukupuoliyhteydellä tarkoitetaan tässä laissa ihmisen sukupuolielimellä tehtävää taikka eläimen sukupuolielimeen tai peräaukkoon kohdistuvaa tunkeutumista eläimen kehoon taikka eläimen sukupuolielimen ottamista ihmiskehoon.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan estä toimenpidettä, joka on tarpeen eläinlääkinnällisestä tai jalostuksellisesta syystä taikka muusta vastaavasta hyväksyttävästä syystä.

15 §

Eläimille tehtävät toimenpiteet

Leikkaus tai muu kipua tai kärsimystä aiheuttava toimenpide saadaan tehdä eläimelle vain, jos se on eläimen hyvinvoinnin kannalta perusteltua.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, sallittua on kuitenkin:

- 1) eläimen merkitseminen lyhytaikaista ja vähäistä kipua aiheuttavalla menetelmällä;
- 2) muussa lainsäädännössä edellytettävien veri- ja kudoksenäytteiden ottaminen eläimestä;
- 3) naudan ja vuohen sarvenaiheen tuhoaminen ja sarvien poistaminen;
- 4) eläimen kastraatio ja sterilisaatio;
- 5) sellainen leikkaus ja muu kipua tai kärsimystä aiheuttava toimenpide, joka on tarpeen eläinten käsiteltävyyden parantamiseksi, ihmisten tai muiden eläinten terveyden tai turvallisuuden varmistamiseksi, eläimen jalostusarvon määrittämiseksi tai muun vastaavan eläinten pitoon liittyvän välttämättömän syyn takia; sekä
- 6) eläinten keinosiemennys ja muiden keinolliseen lisäämiseen sekä lisääntymisterveyteen liittyvien toimenpiteiden tekeminen.

Eläintä, jolle on tehty sellainen leikkaus tai muu kipua tai kärsimystä aiheuttava toimenpide, jonka tarkoituksena on eläimen ulkonäön muuttaminen, ei saa käyttää kilpailuissa tai pitää näytteillä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä sekä 6 kohdassa tarkoitettusta eläinten keinosiemennyksestä ja keinolliseen lisäämiseen sekä lisääntymisterveyteen liittyvistä toimenpiteistä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden tekemisessä ja eläinten keinosiemennyksessä käytettävistä menetelmistä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen ulkonäön muuttamiseen tähtäävistä ja muista kielletyistä toimenpiteistä.

16 §

Toimenpiteiden tekijä ja kivunlievityksen käyttö

Edellä 15 §:ssä sallitun leikkauksen tai muun kipua aiheuttavan toimenpiteen saa tehdä vain eläinlääkärimäärätyksi harjoittaja tai muu sellainen henkilö, jolla on asetuksella määritelty tarvittava koulutus tai riittävä muu osaaminen toimenpiteen tekemiseksi.

Kivuliaiden toimenpiteiden yhteydessä on käytettävä kivunlievitystä, jollei toimenpiteestä aiheutuva kipu ole lievää ja hetkellistä tai jos toimenpide ei siedä viivytystä.

Valtioneuvoston asetuksella:

1) voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimenpiteiden tekemisessä käytettävistä menetelmistä ja tarvittavasta kivunlievityksestä;

2) annetaan säännökset muilta kuin eläinlääkäriammattin harjoittajilta edellyttävästä koulutuksesta ja pätevyydestä.

17 §

Välineet, laitteet ja aineet

Eläinten hoitoon ja käsittelyyn tarkoitettujen välineiden, laitteiden ja aineiden tulee olla tarkoitukseensa sopivia, eivätkä ne saa aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua, kärsimystä tai vahingon vaaraa. Eläimille ei saa antaa aineita, jotka ovat vaarallisia eläinten hyvinvoinnille, ellei kyse ole eläimen eläinlääketieteellisestä hoidosta, lopetuksesta tai muualla lainsäädännössä erikseen sallitusta käsittelystä.

Toiminnanharjoittajan, joka elinkeinotoiminnassa valmistaa, tuo maahan, vie maasta, kuljettaa Suomen kautta, pitää kaupan, tarjoaa, myy tai muutoin luovuttaa tai välittää eläinten hoitoon ja käsittelyyn tarkoitettuja välineitä, laitteita ja aineita, on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että välineet, laitteet ja aineet täyttävät tässä laissa ja sen nojalla annetut vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eri eläinlajien hoitoon, käsittelyyn ja lopetukseen tarkoitetuille välineille, laitteille ja aineille asetettavista vaatimuksista.

18 §

Kielletyt välineet ja laitteet

Sellaisten eläimen hoitoon, käsittelyyn, kiinnittämiseen, kuljettamiseen, tainuttamiseen tai lopettamiseen tarkoitettujen välineiden ja laitteiden, joiden käyttö ilmeisesti aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua tai tuskaa, markkinointi, maahantuonti, valmistus, myynti, luovutus, käyttö ja hallussapito on kielletty.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja eläinten hoitoon ja käsittelyyn tarkoitettuja välineitä tai laitteita ovat:

1) piikkipanta, piikkikuolaimet ja piikkikannukset sekä muut vastaavat eläimelle kipua aiheuttavat ohjaus- ja hallintavälineet;

2) sähköpannat ja muut eläimeen kiinnitettävät ja eläimelle sähköiskun antavat laitteet, ei kuitenkaan eläinlääketieteellisessä tai eläimen fysikaalisessa hoidossa käytettävät laitteet;

3) muut kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen eläimen hoitoon, käsittelyyn, kiinnittämiseen, kuljettamiseen, tainuttamiseen tai lopettamiseen tarkoitettujen välineiden ja laitteiden, joiden käyttö ilmeisesti aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua, kärsimystä tai vahingon vaaraa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja välineitä tai laitteita voidaan pitää sellaisina, että niiden käyttö ilmeisesti aiheuttaa eläimille tarpeetonta kipua, kärsimystä tai vahingon vaaraa.

19 §

Kiellettyjen välineiden ja laitteiden keräily

Mitä 18 §:ssä säädetään, ei koske historiallisesti tai taiteellisesti arvokkaiden välineiden ja laitteiden markkinointia, maahantuontia, valmistusta, luovutusta eikä hallussapitoa. 249

Esinettä pidetään historiallisesti arvokkaana, jos sillä on liittymäkohtia huomattavaan henkilöön, tapahtumaan, paikkaan tai aikakauteen taikka jos sillä ikänsä, harvinaisuutensa, tyyppillisen edustavuutensa tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi on historiallista taikka kansantieteellistä merkitystä. Taiteellisesti arvokkaana esinettä pidetään, jos se muotoilunsa, pintakäsittelynsä tai koristelunsa vuoksi edustaa tiettyä tyylikautta tai muutoin on taiteellisenä kokonaisuutena merkittävä.

4 luku

Eläinten hoito

20 §

Hoidon yleiset vaatimukset

Eläimiä on hoidettava siten, että niillä on mahdollisuus toteuttaa liikkumiseen, leikkiin, lepoon, kehonhuoltoon, syömiseen, ravinnon etsintään ja ympäristön tutkimiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin liittyviä olennaisia käyttäytymistarpeitaan.

Hoidossa olevan eläimen yleisestä hyvinvoinnista sekä puhtaudesta ja muusta sen tarvitsemasta keuhkohoidosta on huolehdittava. Eläimen hoidossa on huolehdittava myös asianmukaisista toiminnoista sairauksien ja eläinten vahingoittumisen ennalta ehkäisemiseksi.

Jos eläimiä pidetään ryhmässä, ryhmän kokoonpanossa on otettava huomioon eläinten sosiaaliset suhteet, ikä, sukupuoli ja koko. Jos eläimet suhtautuvat vihamielisesti toisiinsa tai voivat muusta syystä vahingoittaa toisiaan, ne on pidettävä erillään toisistaan tai niillä on oltava mahdollisuus paeta ja piiloutua muilta eläimiltä. Eläinryhmiä yhdistettäessä ja tuotaessa uusia eläimiä ryhmään erityistä huomiota on kiinnitettävä sosiaalisten suhteiden uudelleenmuodostumisesta mahdollisesti aiheutuviin ongelmiin.

Hoidossa olevan eläimen liikunnantarpeen tyydyttämisestä on huolehdittava. Eläimellä on oltava mahdollisuus riittävään lepoon.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläinten olennaisten käytäytymistarpeiden tyydyttämisestä ja muista eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi tarvittavista hoitotoimista sekä eläinten ryhmässä pidosta.

21 §

Ruokinta ja juotto

Hoidossa olevien eläinten ruokinnassa ja juotossa on otettava huomioon eläimen fysiologiset tarpeet ja varmistettava, että eläin saa sopivassa määrin hyvälaatuisia ravintoa ja vettä tai muuta juotavaa. Ravinnon ja juotavan koostumuksen ja tarjoamistavan on vastattava eläimen fysiologisia tarpeita ja olennaisia käyttäytymistarpeita.

Nisäkkäiden ja lintujen pysyvissä pitopaikassa on oltava jatkuvasti vettä eläimen saatavilla. Jatkuvasti saatavilla olevaa vettä ei kuitenkaan edellytetä:

- 1) vastasyntyneelle tai -kuoriutuneelle eläimelle;
- 2) eläimelle, jonka vedensaantia on eläinlääketieteellisestä syystä rajoitettava;
- 3) laajoilla alueilla luonnonmukaisissa olosuhteissa tarhattaville, luonnonvaraisiin eläinlajeihin kuuluville eläimille;
- 4) poroille silloin, kun saatavilla on rajoituksetta puhdasta lunta;
- 5) silloin, kun poikkeuksellisen vaikeat sääolosuhteet estävät sulan veden jatkuvan saatavilla pidon;
- 6) sellaisissa eläinten pysyvissä pitopaikoissa, joissa sulan veden jatkuva saatavilla pito on kohtuuttoman vaikea järjestää eläinten pitomuodosta ja sääolosuhteista johtuvista syistä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hoidossa olevien eläinten ruokinnasta ja juotosta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä niistä 2 momentin 6 kohdassa tarkoitetuista pysyvistä pitopaikoista, joissa sulan veden jatkuva saatavilla pito on kohtuuttoman vaikea järjestää eläinten pitomuodosta ja sääolosuhteista johtuvista syistä.

22 §

Eläinten hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastaminen

Jos hoidossa oleva eläin on ihmisen välittömässä valvonnassa tai tavoitettavissa, eläimen hyvinvointi ja pitopaikka laitteineen on tarkastettava vähintään kerran päivässä ja tarvittaessa useamminkin. Riittävää tarkastustiheyttä arvioitaessa on otettava huomioon eläintenpitomuoto, eläinlaji, eläimen fysiologinen tila sekä olosuhteet eläinten pitopaikassa ja elinympäristössä. Päivittäinen tarkastusvelvollisuus ei kuitenkaan koske:

- 1) laajoilla alueilla luonnonmukaisissa olosuhteissa tarhattaviin, luonnonvaraisiin eläinlajeihin kuuluvia eläimiä;
- 2) vaikeasti tavoitettavilla laitumilla kesäaikaan pidettäviä eläimiä;
- 3) viljelykaloja, joiden päivittäinen tarkastaminen on mahdotonta vaikeiden sääolojen, jääpeitteen tai käytettävän kasvatusmenetelmän vuoksi.

Eläinten tarkastuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota synnytyksestä odottaviin, synnyttäviin, juuri synnyttäneisiin, vastasyntyneisiin, sairaisiin, heikkokuntoisiin ja vahingoittuneisiin eläimiin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläinten hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastamisesta.

23 §

Sairas tai vahingoittunut eläin

Jos hoidossa oleva eläin sairastuu tai vahingoittuu:

- 1) sille on viipymättä annettava tai hankittava asianmukaista hoitoa;
- 2) sille on annettava riittävä mahdollisuus lepoon;
- 3) se on tarvittaessa sijoitettava asianmukaiseen tilaan erilleen muista eläimistä;
- 4) sille on tarvittaessa hankittava eläinlääketieteellistä hoitoa.

Sairaana tai vahingoittuneena eläimen hoidossa tulee pyrkiä turvaamaan eläimen toimintakyky ja elämänlaatu.

Eläin on lopetettava, jos sairauden tai vamman laatu sitä edellyttää.

24 §

Pakkosyötön ja -juoton kieltö

Eläintä ei saa syöttää eikä juottaa pakolla, ellei se ole tarpeen eläinlääketieteellisestä syystä.

25 §

Eläinjalostus

Eläinjalostuksella tulee pyrkiä elinvoimaisten, toimintakykyisten ja terveiden eläinten tuottamiseen.

Eläintä ei saa käyttää jalostukseen, jos:

- 1) käytettävä jalostusyhdistelmä aiheuttaa todennäköisesti jälkeläiselle sellaisia sairauksia tai muita ominaisuuksia, joista aiheutuu merkittävää haittaa tämän hyvinvoinnille;
- 2) se ei perinnöllisen ominaisuuden tai sairauden vuoksi kykene lisääntymään luonnollisella tavalla; tai
- 3) lisääntymisestä aiheutuu todennäköisesti merkittävää haittaa sen hyvinvoinnille.

Sellaisia jalostusmenetelmiä, joista voi aiheutua merkittävää haittaa eläimen hyvinvoinnille, ei saa käyttää.

Eläinten omistajan tai pitäjän tulee eläinten ryhmittelyllä, valvonnalla, kastraatiolla, steriliisaatiolla tai muilla

keinoilla estää pitämiensä nisäkkäiden hallitsematon lisääntyminen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, millaisia eläimiä ei saa käyttää jalostukseen, kielletyistä jalostusmenetelmistä sekä toimenpiteistä nisäkkäiden hallitse-mattoman lisääntymisen estämiseksi.

26 §

Löytöeläimet

Kunnalla tulee olla sen alueella irrallaan tavattujen ja kiinni otettujen koirien ja kissojen sekä muiden pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten (*löytöeläimet*) tilapäisen hoidon järjestämistä varten talteenottoaika.

Talteenottoaikassa on tarkastettava, onko löytöeläimellä tunnistusmerkintä tai muu tunniste ja ryhdyttävä kohtuullisiin toimiin talteenotosta ilmoittamiseksi eläimen omistajalle tai muulle pitäjälle. Jos eläimen omistaja tai pitäjä ei ole tiedossa, ilmoitus eläimen talteenotosta ja tunto-merkeistä on julkaistava talteenottoaikan internetsivuilla. Sairaalle tai vahingoittuneelle eläimelle on järjestettävä viipymättä sen tarvitsema ensiapu ja muu kohtuullinen ja tarkoituksen-mukainen hoito sairauden tai vamman hoitamiseksi.

Löytöeläintä on säilytettävä vähintään 15 päivän ajan siitä, kun eläimen omistajalle tai pitäjälle on ilmoitettu eläimen talteenotosta tai kun talteenotosta on julkaistu 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus. Tämän jälkeen kunnalla on oikeus myydä, luovuttaa tai lopettaa eläin. Jos eläin on myyty ja myynnistä saatava tulo on suurempi kuin eläimen hoidosta aiheutuneet kustannukset, kunnan on säilytettävä yli jääviä varoja eläimen omistajan lukuun kolmen kuukauden ajan eläimen toimittamisesta talteenottoaikaan, minkä jälkeen varat siirtyvät kunnan omaisuudeksi.

Kunnalla on oikeus periä eläimen omistajalta tai pitäjältä korvaus eläimen talteenotosta, kuljetuksesta, hoidosta ja mahdollisesta lopettamisesta aiheutuneista tarpeellisista ja kohtuullisista kustannuksista. Jos poliisille on tehty metsästyslain (615/1993) 55 §:ssä tarkoitettu ilmoitus koiran talteenotosta, poliisin tulee ilmoittaa talteenotosta löytöeläinten talteenottoaikaan. Talteenottoaikan on julkaistava 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus myös näistä eläimistä internetsivuillaan.

Kunnan on laadittava ja julkaistava tilasto talteenotetuista löytöeläimistä vuosittain.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä löytöeläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä ja löytöeläimiä koskevan tilaston laatimisesta.

27 §

Ulkopuolinen palveluntuottaja löytöeläinten tilapäisen hoidon järjestämisessä

Kunta voi hankkia 26 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua palvelun ulkopuoliselta palveluntuottajalta. Edellytyksenä on, että palveluntuottaja täyttää 60 §:ssä säädetyt vaatimukset. Lisäksi palveluntuottajalla on oltava nimetty vastuuhenkilö, joka on velvollinen huolehtimaan, että talteenottoaika pidetään sitä koskevien vaatimusten mukaisesti. Vastuuhenkilön on oltava täysi-ikäinen ja luotettava henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakykyä ei ole rajoitettu. 252

Talteenottoaikalla on, sen mukaan kuin asiasta sovitaan kunnan kanssa, oikeus periä eläimen pitäjältä tai omistajalta 26 §:n 4 momentissa tarkoitettu korvaus. Korvauksen tilittamisestä kunnalle tai sen säilyttämisestä tai muusta käyttämisestä on sovittava palvelun hankintaa koskevassa sopimuksessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun vastuuhenkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan löytöeläinten talteenottoa koskevia toimenpiteitä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

28 §

Luonnonvaraisen eläimen elätettäväksi ottaminen

Luonnonvaraista selkärankaista eläintä ei saa ottaa elätettäväksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kieltä ei koske eläimen pyytämistä ja hallussapitoa, jos siihen on luonnonsuojelulain (1096/1996) 48 tai 49 §:ssä, metsästyslain 40 tai 41 §:ssä taikka kalastuslain (379/2015) 47 §:ssä tarkoitettu lupa. Jollei muussa laissa toisin säädetä, kiellosta voidaan lisäksi poiketa, jos kyseessä on eläimen pyydystämisen ja hallussapito:

- 1) eläintarhassa pidettäväksi;
- 2) kalanviljely-, istutus- tai koulutustarkoituksiin taikka muihin vastaaviin kalastuslaissa tarkoitettuihin kalataloudellisiin tarkoituksiin;
- 3) metsästyslaissa tarkoitettuihin riistanhoidollisiin tarkoituksiin;
- 4) tieteellisiin tutkimustarkoituksiin; taikka
- 5) avuttomassa tilassa olevalle eläimelle annettavaa hoitoa varten.

29 §

Avuttomassa tilassa olevan luonnonvaraisen eläimen hoito

Loukkaantunut tai muutoin avuttomassa tilassa oleva luonnonvarainen eläin voidaan ottaa lyhytaikaisesti haltuun sille annettavaa ensiapua tai hoitoon toimittamista varten. Ensiavun jälkeen eläin on sen tilan salliessa vapautettava takaisin luontoon tai toimitettava hoitoon 61 §:ssä tarkoitettuun hoitoaikaan. Jos eläintä ei voida vapauttaa eikä sen hoitoa voida järjestää, se on lopetettava.

30 §

Eläinten hoitajien pätevyys ja riittävyys

Eläimen pitäjällä ja muulla hoitajalla on oltava riittävä osaaminen eläimen asianmukaiseksi hoitamiseksi.

Ammattimaisesti tai muutoin laajassa mitassa eläimiä pitävällä on oltava soveltuva koulutus tai muilla keinoin saavutettu riittävä pätevyys tehtäviensä hoitamiseen. Eläinten pitäjän on huolehdittava, että eläimiä on hoitamassa riittävä määrä päteviä eläinten hoitajia. Eläinten pitäjän on annettava ohjeita ja opastusta palveluksessaan oleville eläinten hoitoon ja käsittelyyn osallistuville henkilöille eläinten asianmukaisesta hoitamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen eläinten pitäjien ja muiden eläinten hoitajien koulutuksesta ja pätevydestä sekä 2 momentissa tarkoitettujen eläinten hoitajien riittävästä määrästä.

31 §

Ammattimaisesti tai muutoin laajassa mitassa eläimiä pitävän velvollisuus varautua häiriötilanteisiin

Ammattimaisesti tai muutoin laajassa mitassa eläimiä pitävän on varauduttava tulipaloihin, sähkökatkoksiin ja muihin vastaaviin eläinten hyvinvointia uhkaaviin häiriötilanteisiin.

Jos eläinten hoito tai ympäristökijöiden säätely tai valvonta riippuu sähköisistä tai mekaanisista laitteista, pysyvässä pitopaikassa on oltava mahdollisuus pitää yllä eläinten hyvinvoinnin kannalta välttämättömät toiminnot myös laitteiden toimintahäiriöiden aikana.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, millaisiin toimenpiteisiin eläinten pitäjän on ryhdyttävä häiriötilanteisiin varautumiseksi.

32 §

Tuotantoeläimiä koskeva kirjanpito

Tuotantoeläinten omistajan tai pitäjän on pidettävä kirjaa tuotantoeläimille annetusta lääkinneellisestä hoidosta ja kuolleiden eläinten lukumääristä.

Kirjanpitoa elintarviketuotannossa käytettävien tuotantoeläinten lääkinneellisestä hoidosta on säilytettävä vähintään viisi vuotta sekä kuolleiden eläinten lukumääristä ja muiden kuin elintarviketuotannossa käytettävien tuotantoeläinten lääkinneellisestä hoidosta vähintään kolme vuotta sen vuoden päättymisestä, jolloin kirjanpitoon viimeksi kirjattiin eläintä koskeva merkintä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuolleiden eläinten lukumääriä koskevasta kirjanpidosta.

5 luku

Eläinten pitopaikka

33 §

Pitopaikan yleiset vaatimukset

Eläimen on voitava pitopaikassaan seistä ja levätä luonnollisessa asennossa sekä vaihtaa asentoaan vaikeuksista. Samassa pitopaikassa pidettävillä eläimillä on oltava mahdollisuus yhtäaikaan lepoon.

Pitopaikassa on voitava ylläpitää eläimen hyvinvoinnin kannalta riittävää puhtautta ja hygieniää.

Pitopaikassa oleva eläin on voitava tarkastaa ja sitä on voitava hoitaa vaikeuksista.

Eläintä saadaan pitää sen kuljetukseen tarkoitettussa laatikossa tai häkissä taikka muussa vastaavassa pienikokoisessa säilytystilassa vain, jos eläimen kuljettaminen, sairaus tai muu tilapäinen ja hyväksyttävä syy sitä edellyttää.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pitopaikan koosta, materiaaleista, rakenteista ja muista ominaisuuksista sekä 3 momentissa tarkoitettusta tilapäisestä ja hyväksyttävästä syystä.

34 §

Pitopaikan turvallisuus

Eläimen pitopaikan on oltava materiaaleiltaan, rakenteiltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellainen, että eläimen vahingoittumisen ja sairastumisen vaara, karkaamisvaara ja pitopaikan palovaara on mahdollisimman vähäinen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen pitopaikan turvallisuuteen vaikuttavista materiaaleista, rakenteista ja muista ominaisuuksista.

35 §

Pitopaikan olosuhteet

Pitopaikan lämpötilan, ilman- tai vedenlaadun ja muiden ympäristöolosuhteiden on oltava siellä pidettävälle eläimelle sopivia. Ulkona pidettävällä eläimellä on oltava riittävä suoja epäsuotuisia sääoloja vastaan tai eläin on voitava tarvittaessa ottaa sisätilaan.

Pitopaikassa ei saa esiintyä jatkuvaa eläintä häiritsevää tai sille haittaa aiheuttavaa melua.

Pitopaikan valaistuksen tulee olla sellainen, että se on sopiva eläimen fysiologisten tarpeiden ja olennaisten käyttäytymistarpeiden tyydyttämiseen ja että eläin voidaan tarkastaa ja sitä voidaan hoitaa asianmukaisesti.

Jos eläinten hyvinvointi on riippuvainen koneellisesta ilmanvaihtojärjestelmästä, laitteistossa on oltava hälytysjärjestelmä, joka antaa hälytyksen toimintahäiriön sattuessa. Hälytysjärjestelmän toimivuus on testattava säännöllisesti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pitopaikan olosuhteista sekä ulkona pidettävien eläinten suojaamisesta epäsuotuisia sääoloja vastaan.

36 §

Pitopaikan puhtaana- ja kunnossapito

Eläimen pitopaikka on pidettävä riittävän puhtaana, jotta eläimen hyvinvointi ei vaarannu.

Pitopaikassa havaitut eläimen hyvinvointia vaarantavat viat on korjattava välittömästi tai, jos se ei ole mahdollista, ryhdyttävä muihin tarpeellisiin toimiin eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi vikojen korjaamiseen saakka.

37 §

Pysyvän pitopaikan yleiset vaatimukset

Eläimen pysyvän pitopaikan on oltava riittävän tilava sekä muutoinkin rakenteiltaan ja varusteiltaan sopiva eläimen fysiologisten tarpeiden sekä niiden olennaisten käyttäytymistarpeiden tyydyttämiseen, jotka liittyvät liikkumiseen, leikkiin, lepoon, keuhonhooltoon, syömiseen, ravinnon etsintään ja ympäristön tutkimiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin.

Eläintä ei saa pitää jatkuvasti paikalleen kytkettynä eikä sen liikkumista saa jatkuvasti rajoittaa eläimen kääntymisen estävillä rakenteilla. Uusia parsinavettoja ja porsitushäkkeitä ei saa rakentaa ja ottaa käyttöön. *Porsitushäkillä* tarkoitetaan kiinteärakenteista häkkiä, josta emakkoa ei voi päästää vapaasti liikkumaan porsituskarsinassa.

Ryhmässä pidettävän eläimen on voitava väistää toista eläintä. Pitopaikan ruokinta- ja juotto-laitteet on suunniteltava, rakennettava ja sijoitettava siten, että eläinten välisestä kilpailusta aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa eläinten hyvinvoinnille.

Eläimellä on oltava käytettävissä sopiva lepopaikka. 255

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pysyvän pitopaikan koolle, rakenteille, varusteille ja laitteille asetettavista vaatimuksista.

38 §

Eläinten hoitoon ja tarkastamiseen tarvittavat tilat

Pysyvässä pitopaikassa tai sen yhteydessä on oltava eläinten tarkastamisen ja käsittelyn kannalta välttämättömät tilat ja välineet sekä tarvittaessa tilat sairaiden ja vahingoittuneiden eläinten hoitoa ja eristämistä varten.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista tiloista ja niiden varustelusta.

6 luku

Eläinten tuonti ja luovutus

39 §

Koiran- ja kissanpentujen tuontikielto ja palauttaminen

Alle kuuden kuukauden ikäistä koiran- tai kissanpentua ei saa tuoda Euroopan unionin ulko-puolelta eikä Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen, jos tarkoituksena on myydä tai muutoin luovuttaa pentu Suomessa edelleen neljän kuukauden kuluessa tuonnista.

Tulli voi määrätä 1 momentissa tarkoitettujen koiran- tai kissanpennun palautettavaksi lähtö-maahan.

40 §

Koirien ja kissojen tarjoaminen myytäväksi tai muutoin luovutettavaksi

Tarjottaessa myytäväksi tai muutoin luovutettavaksi koiraa tai kissaa markkinoinnissa on annettava seuraavat tiedot:

- 1) myyjän tai muun luovuttajan nimi;
- 2) jos myyjä tai muu luovuttaja on 60 §:ssä tarkoitettu toiminnanharjoittaja, tämän toiminnan yksilöivä tunnus;
- 3) eläimen syntymäaika, ikä tai arvio iästä;
- 4) maa, jossa eläin on syntynyt, jos se on muu kuin Suomi;
- 5) eläimen sijaintipaikka.

Jos markkinoinnissa käytetään valokuvaa tai valokuvia, ainakin yhden kuvista on esitettävä ilmoituksen kohteena olevaa eläintä tai sen emää ja tämän tulee käydä ilmi kuvasta tai kuvista.

41 §

Eläimen luovutuksen yhteydessä annettavat tiedot

Sen, joka myy tai muutoin luovuttaa eläimen tilapäisesti tai pysyvästi, on annettava eläimen luovutuksen yhteydessä vastaanottajalle tarvittavat tiedot eläimen hoidosta, pitopaikasta ja muista hyvinvoinnin kannalta oleellisista seikoista. Jos eläin on sairas tai vahingoittunut, myös siitä on ilmoitettava. 256

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen luovutuksen yhteydessä annettavista tiedoista ja tavasta, jolla tiedot annetaan.

42 §

Eläinten luovutukseen liittyvät rajoitukset

Selkärankaisia ja pääjalkaisia eläimiä ei saa pitää myynnissä torilla, markkinoilla eikä muussa kuin eläinten esittelyyn tarkoitettussa yleisötapahtumassa. Edellä tarkoitettuja eläimiä ei saa myöskään myydä liikkuvassa kaupassa.

Myytävää eläintä ei saa pitää näyteikkunassa. Koiria, kissoja, frettejä sekä aroja, harmaapa-pukaijoja ja amatsonoja ja muita isoja papukaijalajeja ei saa myydä eläinkaupassa.

Eläintä ei saa luovuttaa arpajais- tai kilpailuvoittona.

Eläintä ei saa pysyvästi luovuttaa alle 16-vuotiaalle ilman huoltajan suostumusta.

7 luku

Eläinkilpailut ja -näyttelyt

43 §

Yleiset periaatteet eläinkilpailussa ja -näyttelyssä

Eläinkilpailu ja -näyttely eivät saa tarpeettomasti vaarantaa eläinten hyvinvointia.

Eläimelle ei saa antaa sellaista lääkettä tai muuta vastaavaa ainetta taikka käyttää sellaista menetelmää, jonka tarkoituksena on vaikuttaa keinotekoisesti eläimen suorituskykyyn tai käyt-täytymiseen eläinkilpailussa tai -näyttelyssä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sellaisista 1 momentissa tar-koitetuista kilpailuista ja näyttelyistä, jotka tarpeettomasti vaarantavat eläinten hyvinvointia ja joiden järjestäminen on mainitun momentin nojalla kielletty.

44 §

Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäjän pätevyys

Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäjällä on oltava eläinten hyvinvoinnin turvaamisen kannalta riittävät tiedot ja taidot kilpailun ja näyttelyn järjestämiseksi. Järjestäjänä voi toimia luonnolli-nen henkilö tai oikeushenkilö.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäjän pätevydestä.

45 §

Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäminen

Jos eläinkilpailun tai -näyttelyn järjestäjänä on oikeushenkilö, tämän tulee nimetä luonnolli-nen henkilö, joka täyttää 44 §:n 1 momentissa säädetyt pätevyysvaatimukset.

Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestämisessä on otettava huomioon toimintaan liittyvä ennakoit-tavissa oleva vaara eläinten hyvinvoinnille. Järjestäjän on toteutettava tarvittavat toimenpiteet vaaran poistamiseksi tai, jos vaaran poistaminen ei ole mahdollista, sen vähentämiseksi. Jos kilpailu tai näyttely kuitenkin edelleen tarpeettomasti vaarantaa eläinten hyvinvointia, kilpailua tai näyttelyä ei saa järjestää tai se tulee keskeyttää. Jos eläinkilpailun tai -näyttelyn järjestäjällä on perusteltua aihetta epäillä, että yksittäistä eläintä kohdellaan tai käytetään tämän lain vastaisesti, järjestäjän on kiellettävä säännösten vas-tainen kohtelu ja tarvittaessa kiellettävä eläimen kilpailuttajaa tai näytteille asettajaa käyttä-mästä eläintä kilpailussa tai näyttelyssä. Jos eläimen kilpailuttaja tai näytteille asettaja ei nou-data eläimen käyttämisestä annettua kieltoa, eläimen osallistuminen kilpailuun tai näyttelyyn on estettävä keskeyttämällä kilpailu. Poliisin on annettava tarvittaessa virka-apua kilpailun tai näyttelyn järjestäjälle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista vaaratekijöistä ja tarvittavista toimenpiteistä niiden poistamiseksi tai vähentämiseksi.

46 §

Ilmoituksenvarainen eläinkilpailujen järjestäminen

Eläinkilpailun järjestäjän tulee tehdä kirjallinen ilmoitus sellaisesta eläinkilpailutoiminnasta, jossa eläin voi joutua alttiiksi kohtuuttomalle rasitukselle, kivulle tai kärsimykselle. Ilmoitus-velvollisuus koskee yhdenkin tällaisen eläinkilpailun järjestämistä.

Eläinkilpailun järjestäjän on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus sille aluehallintoviras-tolle, jonka toimialueella kilpailuja aiotaan järjestää. Ilmoitus voi olla määräaikainen tai tois-taiseksi voimassa oleva. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloit-tamista ja viipymättä toiminnan loppuessa, jos ilmoitus on tehty toistaiseksi voimassa olevana, tai toiminnan oleellisesti muuttuessa.

Edellytyksenä ilmoituksenvaraisen eläinkilpailun järjestämiselle on lisäksi, että kilpailun jär-jestäjä nimeää kuhunkin kilpailuun kilpailueläinlääkäriin. Kilpailueläinlääkäriin on oltava läsnä kilpailutilaisuudessa.

Kilpailueläinlääkäriin nimeämisestä mahdollisesti aiheutuvista kustannuk-sista vastaa kilpailun järjestäjä.

47 §

Ilmoituksenvaraisen eläinkilpailun järjestämistä koskevan ilmoituksen sisältö

Edellä 46 §:n 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta tulee käydä ilmi:

- 1) tiedot kilpailun järjestäjästä;
- 2) tieto siitä, onko kyse määräaikaisesta vai toistaiseksi voimassa olevasta ilmoituksesta;
- 3) toiminnan aloittamisajankohta;
- 4) minkä aluehallintoviraston tai aluehallintovirastojen alueella toimintaa harjoitetaan;
- 5) minkälaisia eläinkilpailuja järjestetään ja mille eläinlajeille;
- 6) arvio järjestettävien eläinkilpailujen vuosittaisesta lukumäärästä ja tieto siitä, mistä tieto tulevien kilpailujen paikasta ja ajankohdasta on saatavissa;
- 7) eläinkilpailujen järjestäjän pätevyys.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksesta ja siihen liittyvistä selvityksistä.

48 §

Kilpailueläinlääkäriin tehtävät ja pätevyys

Kilpailueläinlääkäriin tehtävänä on toimia eläinkilpailun järjestäjän nimeämänä asiantuntijana huolehtimassa siitä, ettei kilpailu vaaranna eläinten hyvinvointia. Tässä tehtävässään kilpailueläinlääkäriin tulee antaa eläinten hyvinvointiin liittyvää neuvontaa eläimen kilpailuttajalle ja kilpailun järjestäjälle. Jos kilpailueläinlääkäri havaitsee, että eläinkilpailu vaarantaa eläimen hyvinvointia, hänen on viipymättä ilmoitettava havainnostaan kilpailun järjestäjälle. Kilpailueläinlääkäriin on ilmoitettava järjestäjälle myös tietoonsa tulleet eläinten loukkaantumiset kilpailussa.

Kilpailueläinlääkäriin tehtävänä on lisäksi antaa tarvittaessa ensiavun luonteista hoitoa kilpailussa käytettäville eläimille, jollei hoitoa ole muutoin saatavilla kilpailupaikalla. Kilpailun järjestäjän on huolehdittava siitä, että hoidon antamiseksi on asianmukainen paikka sekä tarvittavat välineet eläimen siirtämiseksi ensiapupaikkaan. Kilpailueläinlääkäriillä on oikeus periä antamastaan hoidosta palkkio ja korvaus kustannuksista eläimen kilpailuttajalta.

Jos kilpailueläinlääkäri havaitsee, että eläinkilpailu tarpeettomasti vaarantaa eläimen hyvinvointia eikä kilpailun järjestäjä ryhdy sille 45 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyihin toimenpiteisiin, hänen on ilmoitettava asiasta viipymättä kunnaneläinlääkäriille, aluehallintovirastolle tai poliisille. Eläinten hyvinvointiin liittyvien syiden niin edellyttäessä kilpailueläinlääkäri on velvollinen ilmoittamaan viipymättä kunnaneläinlääkäriille, aluehallintovirastolle tai poliisille myös kilpailussa käytettävästä eläimestä. Kilpailueläinlääkäri on velvollinen antamaan tapauksen selvittämiseksi tarpeelliset tiedot. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös tietoja, joista eläinlääkäriillä on eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain (29/2000) 16 §:n nojalla salassapitovelvollisuus.

Kilpailueläinlääkäriin tulee olla eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 3—5 §:ssä tarkoitettu laillistettu eläinlääkäri tai 8 §:ssä tarkoitettu eläinlääkäri. Mainitun lain 7 §:ssä tarkoitettu eläinlääketieteen opiskelija voi toimia kilpailueläinlääkäriin sijaisena.

49 §

Ilmoituksenvaraisen eläinkilpailujen järjestäjän kirjaamisvelvollisuus

Ilmoituksenvaraisen eläinkilpailun järjestäjän on pidettävä kirjaa eläinten hyvinvointiin vaikuttavista olosuhteista ja tapahtumista kilpailussa. Kirjaamisasiakirjaa on säilytettävä vähintään vuosi eläinkilpailun järjestämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kirjaamisvelvollisuudesta.

8 luku

Luvan- ja ilmoituksenvarainen eläinten pito

50 §

Eläintarha, pysyvä ja kiertävä eläinnäyttely sekä sirkus

Eläimiä ei saa pitää eläintarhassa, pysyvässä tai kiertävässä eläinnäyttelyssä tai käyttää sirkuksessa ilman aluehallintoviraston lupaa.

Eläintarhassa tai pysyvässä eläinnäyttelyssä pidettäviä luonnonvaraisiin eläinlajeihin kuuluvia eläimiä ei saa käyttää esityksissä, joissa eläimet esittävät yleisölle muita kuin eläimen hoitoon liittyviä opetettuja taitoja.

Eläintarhassa tai pysyvässä eläinnäyttelyssä pidettävän luonnonvaraiseen eläinlajiin kuuluvan eläimen pitopaikan tulee vastata mahdollisimman hyvin eläinlajin luonnollista elinympäristöä. Eläintarhassa ja pysyvässä eläinnäyttelyssä tulee huolehtia suunnitelmallisesti eläinten ennaltaehkäisevästä terveydenhuollosta, sairauksien hoidosta ja eläinten ruokinnasta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitetuista kielletyistä esityksistä ja 3 momentissa tarkoitetuista pitopaikoista.

51 §

51 §

Eläintarhan eräät tehtävät

Eläintarhan tulee osaltaan edistää luonnonvaraisen eläimistön suojelua ja biologisen monimuotoisuuden säilymistä. Tässä tarkoituksessa eläintarhan tulee antaa yleisölle tietoa näytteillä pidettävistä lajeista ja niiden luonnollisista elinolosuhteista. Eläintarhan tulee lisäksi osallistua:

- 1) eläinlajien suojelua edistävään tutkimukseen;
- 2) eläinlajien suojelutaitoihin liittyvään koulutukseen;
- 3) lajien suojeluun liittyvään tietojen vaihtoon; ja
- 4) milloin se on tarkoituksenmukaista, eläinlajien tarhassa kasvattamiseen, kannan uudelleen istuttamiseen ja lajien luontoon palauttamiseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista eläintarhan tehtävistä.

52 §

Eläintarhaa, pysyvää ja kiertävää eläinnäyttelyä sekä sirkusta koskevan luvan hakeminen

Lupa eläintarhan ja pysyvän eläinnäyttelyn pitämiseen on haettava siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella eläintarha tai pysyvä eläinnäyttely sijaitsee.

Lupa sirkuksen ja kiertävän eläinnäyttelyn pitämiseen on haettava siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella on sirkuksen tai kiertävän eläinnäyttelyn omistajan kotipaikka. Jos sirkus on pysyvä laitos, lupa on kuitenkin haettava siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella sirkus sijaitsee.

Lupa ulkomaisen sirkuksen ja kiertävän eläinnäyttelyn pitämiseen on haettava siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueen kautta ulkomainen sirkus tai kiertävä eläinnäyttely tulee maa-han.

53 §

Eläintarhaa, pysyvää ja kiertävää eläinnäyttelyä sekä sirkusta koskeva lupahakemus

Edellä 52 §:ssä tarkoitettua lupaa on haettava kirjallisesti. Lupahakemuksesta tulee toimin-nanharjoittajan yksilöintiä varten tarvittavien tietojen ja suunniteltua toimintaa koskevien yleis-tietojen lisäksi käydä ilmi:

- 1) toiminnan kohteena olevat eläinlajit ja eläinmäärät;
- 2) selvitys eläinten pitopaikoista;
- 3) selvitys eläinten pitäjän tai pitäjien pätevydestä;
- 4) selvitys siitä, kuinka eläinten hoito on tarkoitettu järjestää.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, eläintarhaa koskevasta lupahakemuksesta tulee käydä ilmi, miten laitos osallistuu 51 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin.

Sirkusta koskevaan lupahakemukseen tulee liittää selvitys ohjelmanumeroista, joihin eläimet osallistuvat ja yksityiskohtainen kuvaus niistä taidoista, joita eläinten on tarkoitettu esittää näy-töksessä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupahakemuksesta ja siihen liitettävistä selvityksistä.

54 §

Eläintarhaa, pysyvää ja kiertävää eläinnäyttelyä sekä sirkusta koskevan luvan myöntäminen

Lupa eläintarhan, pysyvän ja kiertävän eläinnäyttelyn sekä sirkuksen pitämiseen myönnetään, jos:

- 1) eläinten pitopaikat täyttävät 5 luvun mukaiset vaatimukset;
- 2) eläinten hoito täyttää 4 luvun mukaiset vaatimukset;
- 3) eläinten pitäjällä on 30 §:n mukainen pätevyys.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, eläintarhaluvan ja pysyvää eläinnäyttelyä koskevan luvan myöntämisen edellytyksenä on 50 §:n 3 momentin mukaisten vaatimusten täyttyminen. Eläintarhaluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi 51 §:n mukaisten vaatimusten täyttyminen.

Sirkusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että ohjelmanumeroissa on otettu huomioon 12 ja 13 §:n mukaiset eläinten kohtelua koskevat vaatimukset.

Lupaan voidaan liittää eläinten hyvinvoinnin kannalta välttämättömiä ehtoja, jotka ovat tar-peen 1 momentin 1—3 kohdassa säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi. Kiertävää sirkusta ja kiertävää eläinnäyttelyä koskeva lupa voidaan myöntää myös määräaikaisena, jos siihen on eläinten hyvinvoinnin turvaamisesta johtuva välttämätön syy.

55 §

Toiminnan tarkastaminen ja valvonta

Aluehallintoviraston on tarkastettava eläintarha, pysyvä ja kiertävä eläinnäyttely sekä sirkus ennen toiminnan aloittamista ja luvan sisältöä merkittävästi muuttavan tai luvan voimassaolo-aikaa koskevan asian ratkaisemista.

Aluehallintoviraston on valvottava toimintaa säännöllisin tarkastuksin.

56 §

Toiminnanharjoittajan erät ilmoitukset ja toiminnassa tapahtuvat muutokset

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava viipymättä kirjallisesti luvan myöntäneelle aluehallin-tovirastolle sellaisista suunnitelluista toiminnassa tapahtuvista muutoksista, joilla voi olla mer-kitystä arvioitaessa, ovatko luvan saamisen edellytykset edelleen olemassa. Aluehallintovirasto arvioi ilmoituksen perusteella, täytyvätkö luvan myöntämistä koskevat vaatimukset edelleen ja ilmoittaa siitä luvan haltijalle.

Lupaa tai sen täydentämistä on haettava uudelleen, jos eläinlajeja lisätään tai eläinmäärää kas-vatetaan merkittävästi tai toimintaa muutetaan muutoin tavalla, jolla voi olla vaikutusta eläinten hyvinvointiin.

Kiertävän eläinnäyttelyn ja kiertävän sirkuksen kiertuepaikoista ja aikatauluista on ilmoitet-tava luvan myöntäneelle aluehallintovirastolle vuosittain, vähintään 30 vuorokautta ennen kier-tueelle lähtemistä.

Ilmoitus on tehtävä viipymättä myös kiertuepaikkoja ja aikatauluja koskevista muutoksista.

Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava viipymättä luvan myöntäneelle aluehallintoviras-tolle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja sii-hen liitettävistä selvityksistä.

57 §

Kotieläinpihasta tehtävä ilmoitus

Sen lisäksi, mitä eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa (1069/2021) sää-detään eläinten pitämisestä ja pitopaikasta ilmoittamisesta sekä tietojen tallettamisesta, koti-eläinpihan pitäjän on ilmoitettava eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin talletettavaksi tiedot eläinten pitäjän pätevydestä sekä selvitys siitä, kuinka eläinten hoito on tarkoitettu järjestää.

58 §

Luonnonvaraisten eläinlajien tarhauksesta tehtävä ilmoitus

Sen lisäksi, mitä eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa säädetään eläinten pitämisestä ja pitopaikasta ilmoittamisesta sekä tietojen tallettamisesta, riistanhoidollista tarhausta varten pidettävien eläinten pitäjän sekä tuotantoeläiminä pidettävien kuusipeurojen, biisonien, vesipuhveleiden, villisikojen, strutsien, emujen, viiriäisten, helmikanojen, fasaanien, peltopyiden ja heinäisorsien pitäjän on ilmoitettava eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin tallettavaksi tiedot eläinten pitäjän pätevyyydestä sekä selvitys siitä, kuinka eläinten hoito on tarhoitusjärjestää. Riistanhoidollista tarhausta harjoittavan eläinten pitäjän on lisäksi ilmoitettava, mihin metsästyslain 3 §:ssä tarkoitettuun riistanhoidolliseen tarkoitukseen eläimiä pidetään.

59 §

Broilerikasvattamot

Sen lisäksi, mitä eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetussa laissa säädetään eläinten pitopaikasta ilmoittamisesta ja tietojen tallettamisesta, broilereiden omistajan tai pitäjän on ilmoitettava pitopaikkarekisteriin tallettavaksi tiedot kasvattamon rakennusten niistä kasvatustuosastoista, joissa broileriparvia kasvatetaan. *Broilerilla* tarkoitetaan lihantuotantoa varten pidettävää tuotantopolven lintua, joka kuuluu Gallus gallus-lajiin.

Eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain 7 §:ssä tarkoitettua luetteloa on pidettävä kasvatustuosastoin, ja siitä tulee käydä ilmi:

- 1) tuotujen broilereiden lukumäärä ja niiden käytävissä oleva alue;
- 2) broilereiden rotu tai hybridi, jos se on tiedossa;
- 3) lopetettujen broilereiden lukumäärä sekä kuolleina löydettyjen broilereiden lukumäärä ja kuolinsyyt, jos ne ovat tiedossa; sekä

4) parveen jäävien broilereiden lukumäärä myytävien tai teurastettavien broilereiden poistamisen jälkeen. Jos broilereiden kasvatustiheys on yli 33 elopainokiloa neliometriä kohti, broilereiden omistajan tai pitäjän on laadittava broilerikasvattamon tuotantojärjestelmästä kirjallinen kuvaus, johon on sisällytettävä tekniset tiedot rakennuksista ja niiden laitteista. Kuvaus on pidettävä ajan tasalla. Kasvattamossa käytettävästä kasvatustihedestä tai siihen tehtävästä muutoksesta ja tuotantojärjestelmää koskevista keskeisistä tiedoista on ilmoitettava aluehallintovirastolle viimeistään 15 päivää ennen ensimmäisen parven sijoittamista rakennukseen. Tuotantojärjestelmään tehdyistä muutoksista, jotka voivat vaikuttaa broilereiden hyvinvointiin, on ilmoitettava viipymättä aluehallintovirastolle.

Edellytyksenä kasvatustihedden nostamiselle yli 39 elopainokilon neliometriä kohti enintään 42 elopainokilon neliometriä kohti on, että broilerikasvattamon tarkastuksissa ei ole todettu

hyvinvointisäädösten vastaista toimintaa viimeisen kahden vuoden aikana, broilereiden omistaja tai pitäjä käyttää hyvän käytännön oppaasta ja broilereiden kuolleisuus on riittävän alhainen.

Jos broilerikasvattamossa ei ole tehty tarkastusta viimeisen kahden vuoden aikana, vähintään yksi tarkastus on tehtävä ennen kuin kasvatustihedettä voidaan nostaa.

Broilereiden omistajan tai pitäjän on toimitettava teurastamoon tarvittavat tiedot parven pitopaikasta ja parvesta lähettäessään broilereita teurastettaviksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset broilerikasvattamon tuotantojärjestelmän kuvauksesta, tuotantojärjestelmää koskevista keskeisistä tiedoista, broilereiden kasvatustihedystä koskevista vaatimuksista, hyvän käytännön oppaasta, broilereiden kuolleisuudessa huomioon otettavista seikoista sekä teurastamoon toimitettavista parveista koskevista tiedoista.

60 §

Ammattimainen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuva seura- ja harrastuseläinten pito

Liitteessä 2 tarkoitettua ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaa koirien, kissojen ja muiden seura- ja harrastuseläinten pitoa harjoittavan on viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista tai lopettamista taikka toiminnan oleellisesti muuttuessa tehtävä siitä kirjallinen ilmoitus sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella toimintaa harjoitetaan.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta hevoseläimiä pitäviin. Hevoseläinten pitäjien ilmoitusvelvollisuudessa noudatetaan eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettua lakia. Sen lisäksi ammattimaisesti tai muutoin laajassa mitassa hevoseläimiä pitävän on ilmoitettava eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin tallettavaksi tiedot eläinten pitäjän pätevyyydestä sekä selvitys siitä, kuinka eläinten hoito on tarhoitusjärjestää.

61 §

Avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan harjoittaminen

Avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitoa harjoittavan on viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista tai lopettamista tai toiminnan oleellisesti muuttuessa tehtävä siitä kirjallinen ilmoitus sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella toimintaa harjoitetaan.

Ennen hoitopaikkaan toimitetun luonnonvaraisen eläimen pidempiaikaiseen hoitoon ryhtymistä on selvitettävä, tarvitaanko eläimen hallussapitoon luonnonsuojelulain tai metsästyslain mukainen poikkeuslupa. Vieraslajien hallussapidosta säädetään vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa laissa.

Hoitopaikkaan toimitettu luonnonvarainen eläin on vapautettava sen tilan salliessa takaisin luontoon. Jos eläintä ei sille vamma, sairauden tai muun syyn takia annetun hoidon päätyttyä voida vapauttaa, eikä sitä

voida sijoittaa pysyvästi eläintarhaan, se on lopetettava.

62 §

Ilmoituksenvaraista toimintaa koskevien ilmoitusten sisältö

Edellä 60 §:n 1 momentissa ja 61 §:n 1 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta tulee toiminnanharjoittajan yksilöintiä varten tarvittavien tietojen ja suunniteltua toimintaa koskevien yleis-tietojen lisäksi käydä ilmi:

- 1) toiminnan kohteena olevat eläinlajit ja eläinmäärät;
- 2) selvitys eläinten pitopaikoista;
- 3) selvitys eläinten pitäjän tai pitäjien pätevyydestä;
- 4) selvitys siitä, kuinka eläinten hoito on tarkoitus järjestää.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksista ja niihin liitettävistä selvityksistä. 263

63 §

Luettelon pitäminen

Toiminnanharjoittajan on pidettävä luetteloa 50, 57, 58, 60 ja 61 §:ssä tarkoitetun toiminnan kohteena olevista eläinlajeista ja eläimistä.

Luetteloa on pidettävä ajan tasalla joko paperisella lomakkeella tai sähköisessä muodossa siten, että se voidaan tarvittaessa esittää valvontaviranomaiselle. Luetteloa on säilytettävä kolme vuotta sen vuoden päättymisestä, jolloin luetteloon viimeksi kirjattiin eläintä koskeva merkintä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luettelon pitämisestä ja siihen merkittävistä tiedoista.

9 luku

Eläinten lopetus

64 §

Lopetusta koskevat yleiset vaatimukset

Eläin on lopetettava mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti sen lopetukseen soveltuvalla menetelmällä ja tekniikalla. Eläin on tainnutettava, jos lopettamiseen käytetään menetelmää, joka ei johda välittömästi eläimen kuolemaan. Tainnutusmenetelmän on oltava sellainen, että eläimen tajuttomuus säilyy sen kuolemaan saakka.

Eläimen saa lopettaa vain se, jolla on riittävät tiedot kyseisen eläinlajin lopetusmenetelmästä ja lopetustekniikasta sekä riittävä taito toimenpiteen suorittamiseksi.

Eläimen lopettavan henkilön on varmistettava, että eläin on kuollut ennen kuin sen hävittämiin tai muihin toimenpiteisiin ryhdytään.

Poroa tai hoidossa olevaa eläintä ei saa lopettaa metsästyksellisin keinoin. Poronhoitaja saa kuitenkin lopettaa poron metsästyksellisin keinoin ampumalla. Lisäksi hoidossa olevan eläimen saa lopettaa metsästyksellisin keinoin ampumalla, jos siihen on välttämätön ja hyväksyttävä syy. *Metsästyksellisillä keinoilla* tarkoitetaan metsästyslain 2 §:ssä tarkoitettuja keinoja.

Eläintä ei saa lopettaa viihdetarkoituksessa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset eläinten lopetuksessa käytettävistä lopetusmenetelmistä ja lopetustekniikoista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen lopettavan henkilön pätevyydestä.

65 §

Eläinten teurastus

Eläin on asianmukaisesti tainnutettava tai lopetettava siihen soveltuvalla menetelmällä ennen verenlaskun aloittamista. Eläimelle ei saa suorittaa muita teurastukseen liittyviä toimenpiteitä ennen kuin se on kuollut.

Teurastuksella tarkoitetaan ihmisravinnoksi tarkoitetun muun kuin luonnonvaraisen eläimen lopetusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläinten teurastuksesta muualla kuin teurastamossa.

66 §

Lopetusasetuksen soveltaminen eläinten lopetukseen ja teurastukseen

Lopetusasetuksen soveltamisesta elintarvikkeiden, villan, nahkan, turkisten tai muiden tuotteiden tuotantoa varten kasvatettujen tai pidettyjen eläinten lopetukseen, teurastukseen ja joukko-lopetukseen sekä näihin liittyviin toimiin säädetään lopetusasetuksen 1 artiklassa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa lopetusasetusta täydentäviä säännöksiä, jotka koskevat eläinten lopetusta muualla kuin teurastamossa.

67 §

Eläinten lopetukseen liittyvästä toiminnasta ilmoittaminen

Toiminnanharjoittajan, joka harjoittaa eläinten lopetustoimintaa, tai eläinten omistajan tai pitäjän, joka lopettaa suuria määriä eläimiä kerralla säännöllisesti, on hyväksyttävä ajoin ennen toiminnan aloittamista tai lopettamista taikka toiminnan oleellisesti muuttuessa tehtävä siitä kirjallinen ilmoitus sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella toimintaa pääasiassa harjoitetaan. Ilmoitusvelvollisuus ei koske teurastustoimintaa.

Lopetusasetuksen 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu ilmoitus turkiseläinten lopetuksesta on tehtävä sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella toimintaa pääasiallisesti harjoitetaan.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoite-tuista ilmoituksista.

68 §

Eläinten joukkolopetus

Lopetusasetuksen 18 artiklassa säädetään asetuksen soveltamisalaan kuuluvien eläinten jouk-kolopetusta koskevista erityisvaatimuksista.

Ruokavirasto, aluehallintovirasto ja kunnaneläinlääkäri ovat lopetusasetuksen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja toimintasuunnitelman laativia viranomaisia ja 2 kohdassa tarkoitettuja toimintasuunnitelman toteutumista ja eläinten hyvinvointia varmistavia viranomaisia.

Ruokavirasto ja aluehallintovirasto ovat lopetusasetuksen 18 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja viranomaisia, jotka voivat myöntää poikkeuksia lopetusasetuksen säännöksistä.

Ruokavirasto on lopetusasetuksen 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu viranomainen, joka toi-mittaa komissiolle kertomuksen edeltävän vuoden joukkolopetustoimenpiteistä ja asettaa sen internetin kautta julkisesti saataville.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eri viranomaisten tehtävistä joukkolopetuksessa sekä eläinten joukkolopetuksessa noudatettavista menettelyistä.

69 §

Eläimen lopetus hätätapauksessa

Hätätapauksessa, eläimen kärsimyksen pitkittymisen estämiseksi ja jos 64 §:n 1 momentissa tarkoitettuja lopetusmenetelmiä ei ole mahdollista käyttää tai jos eläintä ei saada kiinni, se voi-daan lopettaa myös muulla tavalla, kuitenkin niin, ettei eläimelle aiheuteta tarpeetonta kärsi-mystä. 265

70 §

Lopetusasetuksessa edellytetyn koulutuksen järjestäjä

Lopetusasetuksen mukaisen kelpoisuuden edellyttämää koulutusta voi antaa koulutuksen jär-jestäjä, jolla on ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitettu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa sellaiseen tutkintoon, joka sisältää lopetusasetuksessa edellytetyn kelpoisuustodistuksen mukaisen osaamisen.

10 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

71 §

Ruokavirasto

Ruokavirasto suunnittelee, ohjaa ja kehittää valtakunnallisesti eläinten hyvinvoinnin valvon-taa sekä valvoo eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista.

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään Ruokaviraston tehtävistä, virasto:

- 1) vastaa valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua koordinaatiosta ja yhteydenpidosta komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa;
- 2) toimii valvonta-asetuksen 103 artiklassa tarkoitettuna yhteyselimenä;
- 3) valvoo eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista rajatarkastusasemalla ja poistumispai-kalla;
- 4) toimii lopetusasetuksen 13 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena, jonka tehtä-vänä on arvioida hyvän toimintatavan oppaat, ja 4 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena, joka voi kehittää ja julkaista hyvän toimintatavan oppaita;
- 5) on valvonta-asetuksen 138 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen toimissa, jotka koskevat lopetusasetuksen mukaisia liikkumisen rajoittamiseen ja tainnutukseen käytettä-vien välineiden käyttöohjeita;
- 6) valitsee otannalla tilat Euroopan unionin eläinten hyvinvointia koskevien säädösten edel-lyttämään säännölliseen valvontaan;
- 7) vastaa eläinten hyvinvoinnin valvontaan liittyvästä tilastoinnista ja raportoinnista;
- 8) päättää ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1384/2015) soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tuottamasta oikeudesta tehdä tämän lain 15 §:ssä sallittuja leikkauksia, muita kipua aiheuttavia toimenpiteitä, eläinten kei-nosiemennystä, muita keinolliseen lisäämiseen liittyvien toimenpiteitä Suomessa sekä mainitun lain soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tuotta-masta oikeudesta toimia tämän lain 30 §:ssä tarkoitettuna eläinten pitäjänä tai muuna hoitajana Suomessa.

Ruokavirasto vastaa eläinten hyvinvoinnin valvonnasta elintarvikelaissa tarkoitetuissa teuras-tamoissa, riistan käsittelylaitoksissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa, lukuun ottamatta teurastamoja ja laitoksia, joiden elintarvikelain mukainen valvonta on elintarvikelain 27 §:n 5 momentissa tarkoitettulla tavalla siirretty kunnalle. Poroteurastamojen valvonnasta säädetään tä-män lain 72 §:n 3 momentissa. Ruokavirasto ja kunta ovat valvomiensa teurastamojen ja laitosten alueella aluehallintoviraston lisäksi lopetusasetuksen 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja väliaikaisia kelpoisuustodistuksia antavia viranomaisia.

Lisäksi Ruokavirasto vastaa Euroopan unionin eläinten hyvinvointia koskevassa lainsäädännössä toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä, jollei tehtävää ole laissa siirretty muulle viranomaiselle.

72 §

Aluehallintovirasto

Aluehallintovirasto suunnittelee, kehittää ja ohjaa eläinten hyvinvoinnin valvonnan järjestämistä sekä valvoo eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista toimialueellaan.

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään aluehallintoviraston tehtävistä, virasto:

- 1) toimii lopetusasetuksen 21 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna kelpoisuustodistuksia antavana viranomaisena sekä 5 kohdassa tarkoitettuna väliaikaisia kelpoisuustodistuksia antavana viranomaisena;
- 2) peruuttaa lopetusasetuksen mukaisen kelpoisuustodistuksen valvonta-asetuksen 138 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena;
- 3) huolehtii eläinten hyvinvointia koskevissa säädöksissä edellytetyn otantaan perustuvan säännöllisen valvonnan järjestämisestä;
- 4) osallistuu eläinten hyvinvointisäädösten valvontaan ja täytäntöönpanoon oma-aloitteisesti ja paikallisen eläinsuojeluviranomaisen pyydettäessä laajassa tai vaikeassa eläinsuojelutapauksessa tehtävien siirtämistä aluehallintovirastolle.

Elintarvikelaissa tarkoitetuissa poroteurastamoissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa eläinten hyvinvoinnin valvontaan liittyvistä tehtävistä huolehtii koko maan alueella Lapin aluehallintovirasto.

73 §

Tulli

Tulli valvoo Ruokaviraston, aluehallintoviraston ja kunnaneläinlääkärin ohella eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista, kun eläimiä kuljetetaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tai Suomesta muuhun kuin jäsenvaltioon.

74 §

Kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija

Kunnaneläinlääkäri ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija valvovat eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista kunnan alueella.

75 §

Poliisi

Poliisi valvoo eläinten hyvinvointisäädösten noudattamista toimialueellaan.

11 luku

Valvonta

76 §

Valvonnan yleiset periaatteet

Valvontaviranomaisen on järjestettävä eläinten hyvinvointisäädösten noudattamisen valvonta niin, että se on laadukasta ja tehokasta. Valvontaviranomaisilla on velvollisuus neuvoin pyrkiä edistämään eläinten hyvinvointia.

Eläinten hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä säädetään tämän lain lisäksi valvonta-asetuksessa.

77 §

Valvontasuunnitelmat

Ruokaviraston on laadittava valtakunnallinen suunnitelma eläinten hyvinvoinnin valvonnasta. Suunnitelma on osa valvonta-asetuksen mukaista kansallista valvontasuunnitelmaa.

Aluehallintoviraston on laadittava alueellinen suunnitelma eläinten hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä toimialueellaan. Alueellisessa suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen suunnitelma.

78 §

Tarkastus- ja näytteenotto

Valvontaviranomaisella on oikeus tehdä tarkastus, jos on aihetta epäillä, että eläintä pidetään tai kohdellaan eläinten hyvinvointisäädösten vastaisesti. Tarkastusta ja näytteenottoa koskeva virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista säädetään myös valvonta-asetuksen 9–15 artiklassa.

Ilman epäilyäkin valvontaviranomaisella on oikeus tehdä tarkastus:

- 1) eläintarhassa;
- 2) pysyvässä eläinnäyttelyssä ja kotieläinpihassa;
- 3) sirkuksessa;
- 4) kiertävässä eläinnäyttelyssä;
- 5) eläinkilpailussa;
- 6) eläinnäyttelyssä ja siellä, missä eläimiä muutoin pidetään näytteillä yleisölle, käytetään esityksissä tai näytöksissä;
- 7) siellä missä luonnonvaraisia eläinlajeja tarhataan riistanhoidollisessa tai tuotannollisessa tarkoituksessa;
- 8) siellä, missä seura- ja harrastuseläimiä pidetään 60 §:ssä tarkoitetulla tavalla ammattimaisesti tai muutoin laajassa mitassa;
- 9) siellä, missä luonnonvaraisia eläimiä hoidetaan 61 §:ssä tarkoitetulla tavalla;

- 10) siellä, missä harjoitetaan 67 §:ssä tarkoitettua eläinten lopetukseen liittyvää toimintaa;
- 11) rajanylityspaikalla, rajatarkastusasemalla, poistumispaikalla ja saapumispaikalla;
- 12) kaikissa teurastamoiden, riistan käsittelylaitosten ja niiden yhteydessä olevien laitosten sekä poroteurastamoiden ja niiden yhteydessä olevien laitosten eläintiloissa;
- 13) toiminnanharjoittajan pyynnöstä;
- 14) rikoslain (39/1889) 17 luvun 23 §:n nojalla määrätyn eläintenpitokiellon noudattamisen valvomiseksi. 268 Ruokavirasto voi määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen tai tarkastuksia eläinten hyvinvointisäädösten noudattamisen valvomiseksi taikka Suomea sitovan kansainvälisen sopi-muksen veloitteiden täyttämiseksi tai Euroopan unionin lainsäädännön niin edellyttäessä. Aluehallintovirasto voi päättää vastaavista tarkastuksista myös omassa valvonnassaan tai määrätä virkaeläinlääkäriin tekemään tarkastuksia.

Tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä tiloihin, joita tarkastuksen tekeminen edellyttää, ja ottaa maksutta valvontaa varten tarvittavia näytteitä sekä tallentaa ääntä ja kuvaa. Hänellä on oikeus tarkastaa eläin, eläimen pitopaikka ja muut eläintenpitoon liittyvät tilat, eläintä varten tarkoitettu ravinto, juotava, varusteet ja välineet sekä eläintenpitoon liittyvät tiedot ja asiakirjat sekä muut valvonnan kannalta merkitykselliset seikat. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa tarkastuksen saa tehdä ja näytteen ottaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on ai-hetta epäillä, että eläinten kohtelua, hoitoa tai pitopaikkaa koskevia hyvinvointisäädöksiä on rikottu tai rikotaan laissa rangaistavaksi säädettyllä tavalla. Tarkastuksen saa tehdä vain viran-omainen.

79 §

Teurastamojen kameravalvonta

Teurastamossa 71 §:n 3 momentissa tarkoitettu valvontaviranomainen voi eläinten hyvinvoin-tisäädösten noudattamisen valvonnassa käyttää apuna tallentavaa kameravalvontaa. Kamera voidaan valvontaa varten sijoittaa tilaan, jossa eläimiä puretaan kuormasta, pidetään, käsitel-lään, siirretään, tainnutetaan tai jossa verenlasku tapahtuu.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu valvontaviranomainen huolehtii kameroiden asentamisesta, ylläpidosta ja tallenteiden läpikäynnistä sekä niiden hävittämisestä. Kameran tallennetta saa-daan säilyttää kahden kuukauden ajan kuvauspäivästä, minkä jälkeen tallenne on hävitettävä viipymättä, jollei sitä tarvita esitutkintaa varten. Kameravalvonnan aloittamisesta on tiedotet-tava teurastamon henkilöstölle ja valvonnasta on ilmoitettava kameroiden läheisyyteen kiinni-tettävillä kylteillä. Edellä 1 momentissa tarkoitettu valvontaviranomainen on kameratallentei-den rekisterinpitäjä.

Lopetusasetuksen 17 artiklassa tarkoitettulla eläinten hyvinvoinnista vastaavalla henkilöllä on oikeus tehtäviensä hoitamiseksi saada nähtäväkseen kameratallenteet. Tallenne voidaan myös luovuttaa poliisille esitutkintaa varten ja tallenteita voidaan käyttää teurastamon henkilökunnan kouluttamiseen.

80 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä eläinten hyvinvoin-tisäädösten valvonnan suorittamiseksi välttämättömät, eläinten pitoon tai kohteluun liittyvät tie-dot ja asiakirjat eläinten omistajalta ja pitäjältä sekä muulta, jota tässä laissa tai Euroopan unio-nin lainsäädännössä säädetty velvoitteet koskevat.

Valvontaviranomaisella on lisäksi oikeus saada salassapitosäännösten estämättä 1 momen-tissa tarkoitettut tiedot ja asiakirjat valtion ja kunnan viranomaisilta sekä luonnollisilta henki-löiltä tai oikeushenkilöiltä, jotka ovat olleet ammatillisesti tekemisissä valvontaan liittyvien eläinten tai näistä eläimistä saatujen tuotteiden kanssa olematta kuitenkaan vastuussa valvonta-vien säännösten noudattamisesta.

Tietojensaantioikeus koskisi eläimen terveydentilaa, ravitsemusta ja pito-olosuhteita sekä eläinten pitäjän taloudellista tilaa ja terveydentilaa koskevia tietoja silloin, kun niillä on vaiku-tusta eläimen hoitoon ja pitoon.

81 §

Läsnäolo-oikeus

Ruokavirastolla on oikeus olla läsnä valvontaa ja tarkastuksia tehtäessä. Sama oikeus on val-vontaviranomaisen ohjauksessa olevalla opiskelijalla, joka suorittaa viranomaistoimintaan pe-rehdyttävää harjoittelua. Opiskelija voi mennä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävään ti-laan vain valvontaviranomaisen kanssa.

82 §

Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen

Valvontaviranomainen voi valvontaa ja tarkastusta tehdessään käyttää apunaan ulkopuolista asiantuntijaa tai avustajaa. Tällainen henkilö voi antaa asiantuntija-apua tai tehdä tarkastukseen liittyviä avustavia tehtäviä, mutta hänellä ei ole itsenäistä tarkastustoimivaltaa. Asiantuntija ja avustaja voivat mennä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävään tilaan vain valvontaviran-omaisen kanssa.

Asiantuntijalla ja avustajalla on oltava kyseessä olevaan eläinlajiin ja sen pitomuotoon tai tehtävän muuhun luonteeseen nähden riittävä pätevyys.

Asiantuntijalla ja avustajalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tehtävänsä suo-rittamista varten välttämättömät tiedot käyttöönsä valvontaviranomaiselta.

Ulkopuoliseen asiantuntijaan ja avustajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta kos-kevia säännöksiä

heidän suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvaus-vastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Jos asiantuntijaa tai avustajaa käyttää apunaan muu valvontaviranomainen kuin Ruokavirasto tai aluehallintovirasto, asiantuntijan tai avustajan käyttämisestä aiheutuville kustannuksille on haettava etukäteen aluehallintoviraston hyväksyntä.

83 §

Tarkastusmenettely ja asianosaisen kuuleminen

Tarkastuksessa noudatetaan hallintolain (434/2003) 39 §:ää. Jos tarkastukseen sovelletaan valvonta-asetusta, noudatetaan kuitenkin ensisijaisesti sitä.

Asianosaisen kuulemisesta säädetään hallintolain 34 §:ssä. Ennen tämän lain 95 §:n 2 momentissa, 96 §:n 1 momentissa, 97 §:n 1 momentissa tai 98 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymistä eläimen pitäjälle tai omistajalle on kuitenkin varattava tilaisuus tulla kuulluksi vain, jos nämä ovat viipymättä tavoitettavissa. Lisäksi 98 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin toimiin voidaan ryhtyä kuulematta asianomaista, jos eläimen pitäjää tai omistajaa ei tavoiteta kohtuullisessa ajassa ja toimenpiteiden viivästyminen aiheuttaa kuulemisen merkitykseen nähden kohtuuttomia kustannuksia.

84 §

Kansainvälisten viranomaisten tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Mitä tässä laissa säädetään valvontaviranomaisen oikeudesta päästä tiloihin, joita tarkastuksen tekeminen edellyttää, sekä saada salassapitosäännösten estämättä valvonnan suorittamiseksi välttämättömiä tietoja ja asiakirjoja, koskee myös Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettuja tarkastajia silloin, kun kyseinen Suomea sitova kansainvälinen velvoite tätä edellyttää. Valvontaviranomaisen on tarvittaessa toimitettava yhteistyössä kansainvälisten viranomaisten tarkastajien kanssa.

Kansainväliseen viranomaiseen sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

85 §

Eläinten pitäjän velvollisuus avustaa viranomaista

Eläinten pitäjä on velvollinen avustamaan viranomaista tämän lain tai valvonta-asetuksen nojalla tehtävässä tarkastuksessa ja näytteen ottamisessa.

86 §

Broilereiden ja sikojen hyvinvoinnin arviointi teurastamolla

Edellä 71 §:n 3 momentissa tarkoitettuna viranomaisen on huolehdittava siitä, että 59 §:n 5 momentissa tarkoitettuihin teurastamoon saapuneita broilereita koskevat tiedot sekä kuolleina teurastamolle saapuneiden broilereiden lukumäärä kirjataan teurastamossa.

Broilereiden ja sikojen pito-olosuhteiden tai muiden vastaavien tekijöiden vaikutus eläinten hyvinvointiin arvioidaan lihantarkastuksen löydösten perusteella sekä muun teurastamolla saatavilla olevan tiedon perusteella (*eläinten hyvinvointiarvio*).

Jos eläinten hyvinvointiarvion mukaan eläinten hyvinvointi on heikentynyt kasvatusaikana, 71 §:n 3 momentissa tarkoitettuna viranomaisen on ilmoitettava siitä eläinten omistajalle tai pitäjälle, teurastamotoimijalle sekä sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella eläintenpitoyksikkö sijaitsee. Näiden on ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset eläinten hyvinvointiarvion tekemisestä sekä 3 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta.

87 §

Valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus

Jos eläinten pitäjä muuttaa valvontaviranomaisen toimialueelta toiselle eläinten hyvinvoinnin valvontaa koskevan asian vireillä ollessa ja tämä tulee valvontaviranomaisen tietoon, valvontaviranomaisen on salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoitettava muutosta uuden toimialueen valvontaviranomaiselle ja annettava tälle valvontaa varten välttämättömät tiedot.

Edellä 71 §:n 3 momentissa tarkoitettuna viranomaisen on, jos se epäilee eläinten hyvinvointisääntöjä rikotun tai rikottavan teuraseläimiä toimittavassa eläintenpitoyksikössä, salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava asiasta sille aluehallintovirastolle, jonka toimialueella eläintenpitoyksikkö sijaitsee ja annettava virastolle valvontaa varten välttämättömät tiedot.

Muilla valvontaviranomaisilla on pyydettyäessä velvollisuus ilmoittaa Ruokavirastolle salassapitosäännösten estämättä tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä ja maksuja koskevia tietoja tämän lain mukaisen valvonnan seurantaan ja suunnitteluun varten. Tiedot on toimitettava Ruokaviraston määräämällä tavalla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä.

88 §

Eräiden viranomaisten ja muiden tahojen ilmoitusvelvollisuus

Seuraavien tahojen palveluksessa tai luottamustoimessa taikka vastaavissa tehtävissä toimivien toimikuntien tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivien on velvollinen salassapitosäännösten

estämättä viipymättä ilmoittamaan toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle, jos hän on tehävässään saanut tietää avun tarpeesta olevasta eläimestä, ja ilmoittamaan viranomaiselle asian arvioimiseksi välttämättömiä tietoja:

- 1) lomituspalvelu ja sijaisapu;
- 2) keinosiementäjä;
- 3) sosiaali- ja terveydenhuolto ja näiden palvelujen tuottaja;
- 4) terveydenhuollon ammattihenkilö;
- 5) Hätäkeskusyksikkö;
- 6) palo- ja pelastustoimi;
- 7) Rajavartiolaitos;
- 8) ulosottoviranomainen;
- 9) seurakunta ja muu uskonnollinen yhdyskunta.

Myös muu kuin 1 momentissa tarkoitettu henkilö voi tehdä vastaavan ilmoituksen häntä mahdollisesti koskevien salassapitosäännösten estämättä.

Sähköä, lämmitystä tai vettä eläintuotantotiloille toimittavien tai niihin liittyviä palveluita tarjoavien toimijoiden tulee tehdä toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle ilmoitus sähkön-, lämmön- tai vedenjakelun pysyvästä keskeytyksestä kohtuullisessa ajoin ennen keskeytystä, jos toimijan tiedossa on, että tilalla on eläimiä. Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, rippiin tai muuhun sielunhoitoon liittyvää salassapitovelvollisuutta on kuitenkin noudatettava.

Eläinlääkäriammattin harjoittajan ilmoitusvelvollisuudesta säädetään eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 12 §:n 2 momentissa.

89 §

Tietojen luovuttaminen salassapitosäännösten estämättä muille viranomaisille ja kansainvälisille toimielimille eräissä tapauksissa

Sen lisäksi, mitä tietojen ilmoittamisesta tai antamisesta salassapitosäännösten estämättä säädetään 87 ja 88 §:ssä, valvontaviranomaisen oikeudesta luovuttaa tietoja muille viranomaisille ja kansainvälisille toimielimille salassapitosäännösten estämättä säädetään ruokahallinnon tietovarannosta annetun lain (560/2021), jäljempänä *ruokahallinnon tietovarantolaki*, 8 §:ssä.

90 §

Virka-apu

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua muille valvontaviranomaisille säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä. Pelastusviranomaisen antamasta virka-avusta säädetään pelastuslain (379/2011) 50 §:ssä. Kunnaneläinlääkäri on velvollinen antamaan virka-apua poliisilaitokselle eläimeen kohdistuvan takavarikon sekä menettämisseuraamuksen täytäntöönpanossa.

91 §

Ilmoitusvelvollisuus poliisille

Jos on syytä epäillä, että eläinten hyvinvointisäädöksiä on rikottu, valvontaviranomaisen on viipymättä tehtävä asiasta ilmoitus poliisille esitutkintaa varten.

12 luku

Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset

92 §

Viranomaisen toimet eläinten hyvinvointisäädösten vastaisen menettelyn johdosta

Jos eläinten hyvinvointisäädöksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että niitä noudatetaan.

Jos havaittu rikkomus on vähäinen ja epäkohta voidaan poistaa tarkastuksen yhteydessä tai ilman, että se edellyttää uusintatarkastusta, viranomainen voi kehottaa eläinten hyvinvointisäädöksiä rikkovaa välittömästi tai asian laatuun nähden riittävässä määräajassa täyttämään velvollisuutensa. Muussa tapauksessa valvontaviranomaisen on ryhdyttävä toimenpiteisiin hallinto-pakkoasian vireille saattamiseksi.

Valvontaviranomaisen on valvottava, että kehoitusta ja hallintopakkoasiassa annettua päätöstä noudatetaan.

93 §

Määräys

Valvontaviranomainen voi määrätä sen, joka rikkoo eläinten hyvinvointisäädöksiä, välittömästi tai asian laatuun nähden riittävässä määräajassa täyttämään velvollisuutensa.

94 §

Määräys korjaavista toimenpiteistä ja kasvatustiheyden alentamisesta broilereiden tuotan-ossa

Jos broilereiden hyvinvointiarvion mukaan broilereiden hyvinvointi on heikentynyt kasvatusaikana, aluehallintovirasto voi sen lisäksi, mitä muualla tässä luvussa säädetään, määrätä broilereiden omistajan tai pitäjän tekemään broilereiden pitopaikassa broilereiden hyvinvoinnin kannalta tarvittavat korjaavat toimenpiteet.

Jos broilereiden hyvinvointi on heikentynyt kasvatusaikana toisiaan välittömästi seuraavassa kolmessa parvessa vähintään kahdesti tai jos broilereiden omistajan tai pitäjän todetaan rikkooneen eläinten

hyvinvointisäädöksiä, aluehallintovirasto voi määrätä broilereiden kasvatustiheyden alennettavaksi. Jos broilereiden kasvatustiheyttä on määrätty alennettavaksi, määräyksestä on ilmoitettava Ruokavirastolle. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset broilereiden kasvatustiheyden alentamisesta. 95 §

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo eläinten hyvinvointisäädöksiä, jatkamasta tai toistamasta määräysten vastaista menettelyä tai toimintaa.

Valvontaviranomainen voi määrätä 1 momentissa tarkoitettua kiellon väliaikaisena asian selvittämisen tai epäkohdan korjaamisen ajaksi, jos se on välttämätöntä eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Asian selvittämiseksi annettava väliaikainen kiello on voimassa, kunnes valvontaviranomainen antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Valvontaviranomaisen on huolehdittava siitä, että lopullista ratkaisua varten tarvittavat selvitykset tehdään viipymättä.

96 §

Toiminnan keskeyttäminen

Jos on ilmeistä, että eläinten pidosta tai kohtelusta aiheutuu välitöntä vaaraa eläinten hyvinvoinnille eikä vaaraa voida kiellolla tai muulla tavoin estää, valvontaviranomaisella on oikeus heti keskeyttää toiminta.

Toiminta voidaan keskeyttää vain siltä osin kuin se on välttämätöntä vaaran torjumiseksi.

Toiminnan keskeyttämistä koskeva päätös on voimassa määräajan tai toistaiseksi, kunnes valvontaviranomainen antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Valvontaviranomaisen on huolehdittava siitä, että lopullista ratkaisua varten tarvittavat selvitykset tehdään viipymättä.

Jos toiminnassa on kyse luvan- tai ilmoituksenvaraisesta toiminnasta ja toiminnan keskeyttää muu valvontaviranomainen kuin aluehallintovirasto, keskeyttämisestä on ilmoitettava viipymättä aluehallintovirastolle.

97 §

Kiireellisen hoidon hankkiminen

Valvontaviranomainen voi ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin ja hankkia eläimelle ravintoa, juotavaa tai eläimen tarvitsemää muuta hoitoa, jos se on välttämätöntä eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi eikä hyvinvointia voida turvata riittävän varmasti muulla tavoin. Eläin voidaan tässä tarkoituksessa myös ottaa haltuun ja toimittaa muualle saamaan hoitoa. Jos toimenpiteeseen ryhtyy muu valvontaviranomainen kuin aluehallintovirasto, toimenpiteestä on ilmoitettava viipymättä aluehallintovirastolle.

Valvontaviranomaisen päätös on voimassa määräajan tai toistaiseksi, kunnes valvontaviranomainen antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Valvontaviranomaisen on huolehdittava siitä, että lopullista ratkaisua varten tarvittavat selvitykset tehdään viipymättä.

98 §

Eläimen myyminen, muu luovuttaminen ja lopettaminen

Valvontaviranomainen voi päättää myydä eläimen käyvästä hinnasta tai, jos eläimen rahallinen arvo on vähäinen, luovuttaa sen muutoin taikka lopettaa eläimen, jos eläintä ei voida jättää pitäjälleen tai omistajalleen. Samoin voidaan menetellä, jos eläimelle on 97 §:n nojalla hankittu hoitoa muualta, eikä eläintä voida palauttaa pitäjälleen tai omistajalleen.

Valvontaviranomainen voi ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin vain, jos eläimen pitäjän tai omistajan teko tai laiminlyönti aiheuttaa vakavaa vaaraa tai olennaista ja toistuvaa vaaraa eläimen hyvinvoinnille, eivätkä muut toimenpiteet ole tarkoituksenmukaisia tai kohtuudella mahdollisia.

Jos eläimen käyttäytymisessä, elintoinnoissa tai ulkoisessa olemuksessa esiintyy oireita tai muutoksia, joiden perusteella eläimen voidaan päätellä kokevan voimakasta kipua tai kärsimystä, ja eläimen hengissä pitäminen olisi ilmeisen julmaa sitä kohtaan, eläin on lopetettava viipymättä.

99 §

Haltuunotto ja hävittäminen

Jos eläintä pidetään liitteen 1 tai 8 §:n 2 momentin nojalla annettujen säännösten vastaisesti eikä tilannetta voida korjata 95 §:ssä tarkoitettulla kiellolla tai muulla tavoin, valvontaviranomaisella on oikeus ottaa haltuun ja lopettaa tai määrätä lopetettavaksi eläin. Lopettamisen sijaan eläin voidaan sijoittaa myös uudelleen. Luonnonvarainen eläin voidaan lisäksi palauttaa luontoon, jos eläimen tila sen sallii.

Jos eläin tuodaan maahan 39 §:n vastaisesti eikä tilannetta voida korjata mainitussa pykälässä tarkoitettulla palautuksella lähtömaahan, valvontaviranomaisella on oikeus ottaa haltuun ja lopettaa tai määrätä lopetettavaksi eläin. Lopettamisen sijaan eläin voidaan myös sijoittaa uudelleen.

Haitallisten vieraslajien osalta noudatetaan, mitä niistä vieraslajiasetuksessa ja vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa laissa säädetään.

Valvontaviranomaisella on oikeus ottaa haltuun ja määrätä 18 §:ssä kielletty väline ja laite käsiteltäväksi hyväksymällään tavalla uudelleen, hävitettäväksi, poistettavaksi markkinoilta tai palautettavaksi siihen maahan, josta se on tuotu Suomeen. Päätökseen voidaan liittää määräyksiä täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä.

100 §

Takavarikko

Eläimen sekä 18 §:ssä tarkoitettua välineen ja laitteen takavarikossa noudatetaan pakkokeinolakea

(806/2011). Sen estämättä, mitä mainitun lain 7 luvun 13 §:ssä säädetään takavarikon koh-teen säilyttämisestä, takavarikoitu eläin saadaan heti lopettaa, myydä tai muutoin luovuttaa, jos sen rahallinen arvo on vähäinen tai jos sen hoidon järjestäminen ei ole mahdollista tai tarkoi-tuksenmukaista.

101 §

Eläintarhaa, sirkusta ja eläinnäyttelyä koskevan luvan peruuttaminen ja muuttaminen

Aluehallintovirasto voi peruuttaa 50 §:n 1 momentissa tarkoitetun luvan ja sulkea laitoksen, jos luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty tai jos toiminnanharjoittaja rikkoo olennai-sella tavalla eläinten hyvinvointisäädöksiä. Luvan peruuttamisen ja laitoksen sulkemisen sijaan lupaa voidaan muuttaa ja laitoksen osa sulkea, jos se on eläinten hyvinvoinnin turvaamisen kan-nalta riittävää. Luvan peruuttamisen tai muuttamisen ja laitoksen tai sen osan sulkemisen edel-lytyksenä on lisäksi, ettei toiminnanharjoittaja ole korjannut epäkohtia viranomaisen asetta-massa kohtuullisessa määräajassa, joka voi olla enintään kaksi vuotta.

Aluehallintoviraston on tarkastettava laitos tarvittaessa ennen luvan peruuttamista tai sen muuttamista. Jos toimintalupa peruutetaan, toiminnanharjoittajan on toteutettava luvan myöntäneen alue-hallintoviraston hyväksymät toimet eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Jos muut toimet eivät ole tarkoituksenmukaisia tai kohtuudella mahdollisia, eläimet on lopetettava. Eläintarhojen osalta toimista päätettäessä on pyrittävä turvaamaan luonnonvaraisen eläimistön suojelun ja bio-logisen monimuotoisuuden suojelun tavoitteet.

102 §

Ilmoitusta edellyttävän eläintenpidon ja toiminnan kieltäminen

Aluehallintovirasto voi kieltää 46 §:ssä tarkoitetun eläinkilpailujen järjestämisen, 57 §:ssä tar-koitetun kotieläinpihan pitämisen, 58 §:ssä tarkoitetun luonnonvaraisten eläinlajien tarhauksen, 60 §:ssä tarkoitetun seura- ja harrastuseläinten pidon, 61 §:ssä tarkoitetun avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan harjoittamisen ja 67 §:ssä tarkoitetun eläin-ten lopetukseen liittyvän toiminnan kokonaan tai osaksi, jos toiminnanharjoittaja rikkoo olen-naisella tavalla eläinten hyvinvointisäädöksiä. Edellytyksenä toiminnan kieltämiselle on lisäksi, ettei toiminnanharjoittaja ole aluehallintoviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa kor-jannut epäkohtia. Toiminta voidaan kieltää, vaikka toimintaa koskeva ilmoitusvelvollisuus olisi lyöty laimin.

Jos aluehallintovirasto kieltää 1 momentissa tarkoitetun toiminnan tai sen osan, toiminnan-harjoittajan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet kiellon noudattamiseksi. Tarvittaessa toi-minnanharjoittajan on myytävä tai muutoin luovutettava kielletyissä toiminnassa käytetyt omis-tamansa eläimet, luovutettava hallussaan olevat muut eläimet niiden omistajille sekä toteutet-tava muut aluehallintoviraston hyväksymät välttämättömät toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi niin, että eläinten hyvinvointi turvataan.

103 §

Uhkasakko, teettämisuha ja keskeyttämisuha

Ruokavirasto, aluehallintovirasto ja Tulli voivat tehostaa tämän luvun nojalla määrättyä vel-voitetta uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustan-nuksella tai toiminta keskeytetään.

Uhkasakosta, teettämisuhasta ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

104 §

Ruokaviraston päätös hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä

Ruokavirasto voi päättää yhtä aluehallintoviraston toimialuetta laajempaa aluetta koskevien hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä.

Jos Ruokavirasto ryhtyy 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin, viraston on viipymättä ilmoitettava siitä asianomaisille aluehallintovirastoille.

13 luku

Rekisterit

105 §

Rekistereiden pitäminen

Tässä luvussa säädetty rekisterit ovat osa ruokahallinnon tietovarantolaisissa tarkoitettua ruo-kahallinnon tietovarantoa. Tässä luvussa säädettyihin rekistereihin ja asiakirjoihin sovelletaan mainittua lakia, jollei tässä luvussa toisin säädetä.

Poiketen siitä, mitä tietovarantolain 12 §:ssä säädetään tietojen poistamisesta ruokahallinnon tietovarannosta, tämän lain 106 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin merkityt tiedot poistetaan rekis-teristä kolmen vuoden kuluttua siitä, kun toiminnanharjoittaja on lopettanut toimintansa, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Tullille toimitettujen tietojen rekisteriin merkitsemisestä, käytöstä ja luovuttamisesta sääde-tään henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetussa laissa (650/2019).

106 §

Luvan- ja ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat rekisterit

Rekisteriä pidetään tämän lain nojalla luvan saaneista eläintarhoista, pysyvistä ja kiertävistä eläinnäyttelyistä sekä sirkuksista. Lisäksi rekisteriä pidetään kotieläinpihoista, luonnonvarais-ten eläinlajien tarhauksesta,

ammattimaisesta tai laajamittaisesta seura- ja harrastuseläinten pi-dosta, loukkaantuneiden luonnonvaraisten eläinten hoidosta sekä ilmoituksenvaraisesta eläinten lopetustoiminnasta ja eläinkilpailujen järjestämisestä.

Muihin 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin kuin eläinkilpailujen järjestämistä koskevaan rekisteriin talletetaan seuraavat tiedot:

- 1) mitä toimintaa lupa tai ilmoitus koskee;
- 2) selvitys toimijan pätevydestä;
- 3) toiminnan kohteena olevat eläinlajit ja eläinten lukumäärä; lopetustoiminnan osalta eläinten lukumäärästä riittää arvio vuosittaisesta lukumäärästä;
- 4) selvitys pitopaikasta ja eläinten hoidon järjestämisestä, jos kyse on eläintarhasta, pysyvästä ja kiertävästä eläinnäyttelystä, sirkuksesta, luonnonvaraisten eläinlajien tarhauksesta, ammattimaisesta tai laajamittaisesta seura- ja harrastuseläinten pidosta tai loukkaantuneiden luonnonvaraisten eläinten hoidosta;
- 5) eläintarhojen osalta selvitys siitä, miten laitos tulee osallistumaan 51 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin;
- 6) selvitys käytettävistä lopetusmenetelmistä, jos kyse on eläinten lopetustoiminnasta.
- 7) mahdolliset lupaehdot ja ilmoituksenvaraisesta toimintaa koskevat määräykset;
- 8) toiminnan aiottu aloittamisajankohta ja toiminnan lopettaminen sekä luvan peruuttaminen ja ilmoituksenvaraisen toiminnan kieltäminen;
- 9) oleelliset muutokset toiminnassa.

Eläinkilpailujen järjestämistä koskevaan rekisteriin talletetaan seuraavat tiedot:

- 1) mitä toimintaa ilmoitus koskee;
- 2) tieto siitä, onko kyse määräaikaisesta vai toistaiseksi voimassa olevasta ilmoituksesta;
- 3) toiminnan aiottu aloittamisajankohta ja toiminnan lopettaminen;
- 4) minkälaisia eläinkilpailuja järjestetään ja mille eläinlajeille;
- 5) minkä aluehallintoviraston tai aluehallintovirastojen alueella toimintaa harjoitetaan;
- 6) arvio järjestettävien eläinkilpailujen vuosittaisesta lukumäärästä;
- 7) selvitys eläinkilpailujen järjestäjän pätevydestä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisteritietojen merkitsemisessä noudatettavasta menettelystä.

107 §

Eläinten hyvinvoinnin valvontaa koskeva rekisteri

Rekisteriä pidetään eläinten hyvinvoinnin valvontaa sekä sen suunnittelua, ohjausta ja kehittämistä varten.

Rekisteriin voidaan tallettaa seuraavat tiedot:

- 1) tehdyt tarkastukset ja näytteenotot;
- 2) tarkastuksen kohteena oleva toiminta ja eläinlajit sekä eläinten lukumäärä;
- 3) tarkastuksessa tehdyt havainnot ja tallenteet;
- 4) näytteistä tehtyjen tutkimusten tulokset;
- 5) kehotukset ja hallinnolliset pakkokeinot, jotka on annettu 12 luvun nojalla;
- 6) tiedot 120 §:n 1 momentin tai 124 §:n 1 ja 2 momentin nojalla hallussa pidetystä eläimestä sekä poikkeusluvat, jotka on annettu 10 §:n nojalla;
- 7) lopetusasetuksen 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla annetut kelpoisuustodistukset ja 5 kohdan nojalla annetut väliaikaiset kelpoisuustodistukset;
- 8) muut sellaiset 1—7 kohdassa tarkoitettuja tietoja vastaavat eläinten hyvinvointisäädösten mukaiset valvonnan kannalta välttämättömät tiedot, jotka eivät sisällä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) 9 tai 10 artiklassa tarkoitettuja tietoja.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisteritietojen merkitsemisessä noudatettavasta menettelystä.

14 luku

Rangaistussäännökset

108 §

Rikoslain rangaistussäännökset

Rangaistus eläinsuojelurikoksesta säädetään rikoslain 17 luvun 14, 14 a ja 15 §:ssä.

109 §

Eläinsuojelurikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) 6 §:n 2 momentissa säädetyn kiellon vastaisesti hylkää hoidossa olevan eläimen,
- 2) laiminlyö 7 §:n 1 momentissa säädetyn sairaan, vahingoittuneen tai muutoin avuttomassa tilassa olevan eläimen auttamisvelvollisuuden tai sitä koskevan ilmoitus- tai lopetusvelvollisuuden,
- 3) kohtelee eläintä 13 §:n 1—3 momentissa tai mainitun pykälän nojalla annetussa säännöksessä kielletyksi

säädetyllä tavalla taikka lopetusasetuksen 3, 4 tai 15 artiklan taikka liitteen III vastaisesti,

4) tekee eläimelle 15 §:n 1 momentissa tai mainitun pykälän nojalla annetussa säännöksessä kielletyn kipua tai kärsimystä aiheuttavan leikkauksen tai muun toimenpiteen,

5) tekee eläimelle 16 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimenpiteen ilman mainitussa momentissa tai mainitun pykälän nojalla annetussa säännöksessä säädettyä koulutusta tai riittävää muuta osaamista tai laiminlyö 16 §:n 2 momentissa tai mainitun pykälän nojalla annetussa säännöksessä säädetyn kivunlievityksen käytön,

6) vastoin 17 §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa antaa eläimelle ainetta, joka on vaarallista eläimen hyvinvoinnille,

7) laiminlyö eläimen hoidossa 20 §:ssä säädetyn hoidon yleisen vaatimuksen, 21 §:ssä säädetyn ruokintaa tai juottoa koskevan vaatimuksen, 22 §:ssä säädetyn eläinten hyvinvoinnin ja pi-topaikan tarkastamista koskevan vaatimuksen taikka 23 §:ssä säädetyn sairasta tai vahingoittunutta eläintä koskevan velvollisuuden tai jonkin mainitun pykälän nojalla annetussa säännöksessä säädetyn vaatimuksen,

8) laiminlyö eläimen pitopaikkaa koskevan 33 §:ssä säädetyn yleisen vaatimuksen, 34 §:ssä säädetyn turvallisuutta koskevan vaatimuksen, 35 §:ssä säädetyn olosuhteita koskevan vaatimuksen, 36 §:ssä säädetyn puhtaana- ja kunnossapitoa koskevan vaatimuksen tai 37 §:ssä säädetyn pysyvän pitopaikan yleisen vaatimuksen tai jonkin mainitun pykälän nojalla annetussa säännöksessä säädetyn vaatimuksen,

9) 43 §:n 1 momentin tai mainitun pykälän nojalla annetun säännöksen vastaisesti järjestää eläinkilpailun tai -näyttelyn, joka tarpeettomasti vaarantaa eläinten hyvinvoinnin tai rikkoo 43 §:n 2 momentissa säädettyä kieltoa, joka koskee eläimen suorituskykyyn tai käyttäytymiseen vaikuttamista lääkkeen, muun vastaavan aineen tai menetelmän avulla,

10) 45 §:n 2 momentissa säädetyn kiellon vastaisesti järjestää eläinkilpailun tai -näyttelyn, vaikka eläinten hyvinvointi vaarantuu, tai laiminlyö sen keskeyttämistä koskevan vaatimuksen,

11) rikkoo 64 §:n 1 momentissa säädettyä velvollisuutta eläimen lopettamisesta mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti ja lopetukseen soveltuvalla menetelmällä ja tekniikalla tai laiminlyö eläimen tainnutusvaatimuksen, lopettaa eläimen 2 momentissa säädetyn vastaisesti vailla riittäviä tietoja tai taitoja tai laiminlyö 3 momentissa säädetyn velvollisuuden varmistua eläimen kuolemasta ennen sen hävittämiseen tai muihin toimenpiteisiin ryhtymistä tai rikkoo tai laiminlyö mainitun pykälän nojalla annetussa säännöksessä säädettyä kieltoa tai vaatimusta,

12) laiminlyö eläintä teurastettaessa 65 §:n 1 momentin vastaisesti eläimen tainnuttamisen tai lopettamisen ennen verenlaskun aloittamista tai rikkoo kieltoa ryhtyä eläimen suhteen muihin toimenpiteisiin ennen kuin se on kuollut,

on tuomittava, jollei teko ole rikoslain 17 luvun 14, 14 a tai 15 §:n nojalla rangaistava tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *eläinsuojelurikkomuksesta* sakkoon.

Eläinsuojelurikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) 8 §:n 2 momentin vastaisesti pitää tuotantoeläimenä, sirkuseläimenä tai kiertävässä eläinnäytelyssä taikka seura- tai harrastuseläimenä eläintä, jota ei ole mainittu liitteessä 1 tai mainitussa momentissa tarkoitetussa valtioneuvoston asetuksessa,

2) laiminlyö 11 §:n 2 momentissa säädetyn alle viittätoista vuotta nuorempaa lasta koskevan valvontavelvollisuuden,

3) rikkoo 15 §:n 3 momentissa säädettyä kieltoa, joka koskee eläimen käyttämistä kilpailussa tai pitämistä näytteillä,

4) laiminlyö 17 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden varmistua siitä, että eläinten hoitoon ja käsittelyyn tarkoitetut välineet, laitteet ja aineet täyttävät niille asetetut vaatimukset,

5) rikkoo 25 §:n 2 tai 3 momentissa säädettyä eläimen jalostukseen käyttämistä tai jalostusmenetelmää koskevaa kieltoa tai rikkoo tai laiminlyö mainitun pykälän nojalla annetussa säännöksessä säädettyä kieltoa tai vaatimusta,

6) laiminlyö 25 §:n 4 momentissa tai 5 momentin nojalla annetussa säännöksessä säädetyn velvollisuuden estää pitämiensä nisäkkäiden hallitsematon lisääntyminen siten, että siitä aiheutuha haittaa eläinten hyvinvoinnille,

7) rikkoo 28 §:n 1 momentissa säädettyä luonnonvaraisen eläimen elätettäväksi ottamista koskevaa kieltoa,

8) laiminlyö 32 §:n 1 momentissa säädetyn kirjanpitovelvollisuuden tuotantoeläimille annettusta lääkinnällisestä hoidosta tai kuolleiden eläinten lukumääristä taikka kirjanpidon 2 momentin mukaisen säilyttämisvelvollisuuden,

9) laiminlyö 40 §:ssä säädetyn velvollisuuden antaa tietoja koiraa tai kissaa markkinoitaessa,

10) laiminlyö 41 §:n 1 momentissa tai 2 momentin nojalla annetussa säännöksessä säädetyn velvollisuuden antaa tietoja eläimen luovutuksen yhteydessä,

11) rikkoo 42 §:ssä säädettyä eläinten luovutusta koskevaa kieltoa,

12) laiminlyö 45 §:n 3 momentissa tarkoitetut toimenpiteet eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi,

13) laiminlyö 46 §:n 1 momentissa säädetyn eläinkilpailujen järjestämistä koskevan ilmoituksen tekemisen tai 3 momentissa säädetyn velvollisuuden kilpailueläinlääkäriin nimeämisestä eläinkilpailuun,

14) laiminlyö 48 §:n 1 momentissa säädetyn eläimen hyvinvointia koskevan ilmoituksen, 2 momentissa säädetyn ensiapupaikan tai tarvittavien välineiden varaamisen taikka 3 momentissa säädetyn eläimen hyvinvoinnin vaarantumisesta koskevan ilmoituksen tekemisen,

- 15) laiminlyö 49 §:n 1 momentissa säädetyn eläinkilpailuja koskevan kirjaamisvelvollisuuden tai kirjaamisasiakirjan säilyttämisvelvollisuuden,
- 16) rikkoo 50 §:n 1 momentissa säädettyä eläintarhaa, pysyvää tai kiertävää eläinnäyttelyä tai sirkusta koskevaa kieltoa,
- 17) laiminlyö 60 §:n 1 momentissa säädetyn ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa ta-pahtuvaa seura-tai harrastuseläinten pitoa koskevan ilmoituksen toiminnan aloittamisesta,
- 18) laiminlyö 61 §:n 1 momentissa säädetyn avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitolatoimintaa koskevan ilmoituksen toiminnan aloittamisesta,
- 19) laiminlyö 63 §:n 1 momentissa säädetyn eläimiä koskevan luettelon pitämisen tai 2 mo-mentissa tarkoitetun luettelon säilyttämisvelvollisuuden,
- 20) rikkoo 64 §:n 4 momentissa säädettyä kieltoa hoidossa olevan eläimen tai poron lopetta-misesta metsästyksellisin keinoin tai 5 momentissa säädettyä kieltoa lopettaa eläin viihdetarkoi-tuksessa,
- 21) laiminlyö 67 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitetun eläinten lopetukseen liittyvää toimintaa koskevan ilmoituksen,
- 22) rikkoo eläintenpitokieltoa tai toimii toisen välikätenä eläintenpitokiellon kiertämiseksi,
- 23) laiminlyö lopetusasetuksen 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tainnuttamista koskevan tar-kastusvelvollisuuden,
- 24) laiminlyö lopetusasetuksen 6 artiklassa tarkoitetun toimintaohjeiston laatimisen,
- 25) laiminlyö lopetusasetuksen 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun turkiseläinten lopetusta kos-kevan ilmoituksen tai lopettaa turkiseläimen ilman mainituksa kohdassa tarkoitetun henkilön läsnäoloa ja välitöntä valvontaa,
- 26) myy lopetusasetuksen 8 artiklan vastaisesti eläimen liikkumisen rajoittamiseen tai tainnu-tukseen käytettävää välinettä ilman asianmukaista käyttöohjetta,
- 27) laiminlyö lopetusasetuksen 9 artiklassa tarkoitetun eläimen liikkumisen rajoittamiseen ja tainnutukseen tarkoitettuja välineitä koskevan velvollisuuden,
- 28) laiminlyö lopetusasetuksen 16 artiklassa tarkoitetun valvontamenettelyn,
- 29) laiminlyö lopetusasetuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun eläinten hyvinvoinnista vas-taavan henkilön nimeämisen teurastamoon taikka
- 30) laiminlyö lopetusasetuksen 17 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun kirjanpidon toimista eläin-ten hyvinvoinnin parantamiseksi.

Eläinsuojelurikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan

- 1) rikkoo 14 §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa olla sukupuoliyhteydessä eläimen kanssa,
- 2) 18 §:n 1 momentissa säädetyn kiellon tai 3 momentin nojalla annetun säännöksen vastai-sesti markkinoi, tuo maahan, valmistaa, myy tai muutoin luovuttaa, käyttää tai pitää hallus-saan mainituksa pykälässä tarkoitettua kiellettyä välinettä tai laitetta,
- 3) rikkoo 24 §:ssä säädettyä kieltoa syöttää tai juottaa eläintä pakolla taikka
- 4) rikkoo 39 §:ssä säädettyä koiran- tai kissanpennun tuontikieltoa.

110 §

Eläintenpitokielto

Eläintenpitokiellosta säädetään rikoslain 17 luvun 23 §:ssä.

Jos henkilölle on määrätty eläintenpitokielto, tai muutoksenhakutuomioistuimien kieltää henki-lölle määrätyn kiellon täytäntöönpanon, tuomioistuimen on ilmoitettava ratkaisusta Oikeusre-kisterikeskukselle.

Oikeushallinnon viranomaisen on ilmoitettava ratkaisustaan tallentamalla sitä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietovarannon ratkaisu- ja päätösilmoitus-järjestelmään tai muulla laissa säädetyllä tavalla.

Tietojen tallentamisesta säädetään oikeushal-linnon valtakunnallisesta tietovarannosta annetussa laissa (955/2020).

111 §

Menettämisseuraamus

Eläinsuojelurikkokseen liittyvästä menettämisseuraamuksesta säädetään rikoslain 17 luvun 23 a §:ssä.

15 luku

Erinäiset säännökset

112 §

Muutoksenhaku

Edellä 10 §:n 1 momentissa, 54 §:ssä, 71 §:n 2 momentin 8 kohdan nojalla annettuun päätök-seen ja 3 momentissa tarkoitettusta kelpoisuustodistuksesta tehtyyn päätökseen sekä 72 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta kelpoisuustodistuksesta tehtyyn päätökseen saa vaatia oikai-sua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa an-netussa laissa (808/2019).

Muutoksenhausta kunnaneläinlääkäriin ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viran-haltijan päätökseen sovelletaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia.

Muutoksenhausta Tullin päätökseen säädetään tullilaisissa (304/2016).

Muutoksenhausta 103 §:ssä tarkoitettuun uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämisen- ja keskeytysuhan asettamista ja täytäntöönpantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaisissa.

Valitus, joka koskee eläinten hyvinvointia, on käsiteltävä kiireellisenä.

Valtiolle perittävää maksua koskevasta muutoksenhausta säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

113 §

Päätöksen täytäntöönpano

Edellä 39, 93—99 ja 101 ja 102 §:ssä tarkoitetussa päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

114 §

Perittävät maksut

Valtion viranomaisen tämän lain nojalla suorittamasta virallisesta valvonnasta peritään maksuja valvonta-asetuksessa ja valtion maksuperustelaisissa säädettyjen perusteiden mukaan.

Aluehallintovirasto määrää ja perii valtiolle maksuja kunnaneläinlääkäriin ja kunnan terveys- ja eläinlääkintäviraston hoitavan viranhaltijan Euroopan unionin lainsäädännön ja tämän lain nojalla suorittamasta valvonnasta ja muista suoritteista. Suoritteiden maksullisuuden ja maksujen määrän perusteista säädetään valtion maksuperustelaisissa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään kunnaneläinlääkäriin ja kunnan terveys- ja eläinlääkintäviraston hoitavan viranhaltijan suoritteiden laskutuksessa noudatettavasta menettelystä.

Viranomaisen velvollisuudesta periä maksu säännösten noudattamatta jättämisestä aiheutuvasta ylimääräisestä valvontatoimista säädetään valvonta-asetuksen 79 artiklan 2 kohdan c alakohtassa. Valvontaviranomainen perii maksun myös valvontatoimista, jotka koskevat tämän lain 50, 57, 58, 60 ja 61 §:ssä tarkoitettua toimintaa todettuja puutteita tai epäkohtia sekä maksun valvontatoimista, jotka koskevat muuta eläintenpitoa, jos muun eläintenpidon valvonnassa todetaan, että annettua määräystä tai kieltoa ei ole noudatettu.

115 §

Asiantuntijoille ja avustajille maksettavat palkkiot ja korvaukset

Aluehallintovirasto maksaa 82 §:ssä tarkoitettulle asiantuntijalle ja avustajalle palkkion ja korvauksen matkakustannuksista.

116 §

Hallinnollisista pakkokeinoista ja löytöeläinten talteenotosta aiheutuvat kustannukset

Eläinten omistajan tai pitäjän on maksettava 97 §:n 1 momentin, 98 §:n 1 ja 3 momentin sekä 99 §:n 1, 2 ja 4 momentin mukaisista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset. Jos eläin on myyty tai toimitettu teurastettavaksi tai jos eläimestä on saatu muuta tuloa, kustannukset on vähennettävä eläimen kauppahinnasta tai eläimestä saadusta muusta tulosta ja jäännös on annettava eläinten omistajalle tai pitäjälle. Aluehallintovirasto kattaa toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset väliaikaisesti ja perii ne takautuvasti eläinten omistajalta tai pitäjältä.

Edellä 1 momentissa ja 26 §:n 4 momentissa tarkoitettujen kustannusten suorittamiseksi on suoraan ulosotto-kelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Jollei kustannuksia saada perityksi, ne jäävät aluehallintoviraston tai kunnan vahingoksi.

117 §

Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen

Jos ilmoituksen toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle sen valvontaan kuuluvien säännösten todellisesta tai epäilystä rikkomisesta on tehnyt luonnollinen henkilö, hänen henkilöllisyytensä on pidettävä salassa, jos henkilöllisyyden paljastamisesta voidaan olosuhteiden perusteella arvioida aiheutuvan hänelle haittaa.

118 §

Valtion kunnille maksama korvaus

Eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 23 §:ssä säädetään kunnan oikeudesta saada valtion varoista korvaus tämän lain mukaan kunnaneläinlääkärille kuuluvien tehtävien suorittamisesta.

16 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset sekä eräitä eläinlajeja koskevat poikkeussäännökset

119 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan eläinsuojelulaki (247/1996), jäljempänä *kumottu laki*.

Muulla lainsäädännössä oleva viittaus kumottuun lakiin katsotaan viittaukseksi tähän lakiin.

Kumotun lain nojalla annetut valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön asetukset, lukuun ottamatta eläinsuojeluasetusta (396/1996) ja kiellosta käyttää kilpailuissa ja pitää näyttelyillä koiria, joille on suoritettu eläimen ulkonäön muuttamiseksi leikkaus annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (1070/2000), jäävät voimaan.

120 §

Eräiden eläinyksilöiden hallussapito

Mitä 8 §:n 2 momentissa säädetään, ei sovelleta niihin tuotantoeläimenä, sirkuseläimenä tai kiertävässä eläinnäyttelyssä pidettäviin eläinyksilöihin, jotka on saatu haltuun ennen lain voimaantuloa. Eläimen omistaja tai pitäjä voi pitää tällaisen eläimen hallussaan sen kuolemaan saakka. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää vastaavasta poikkeuksesta seura- ja harrastuseläimenä pidettävien eläinyksilöiden osalta. Eläimen omistajan tai pitäjän on tehtävä ilmoitus muun kuin liitteessä 1 tarkoitettun eläimen hallussapidosta aluehallintovirastolle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja tekemisestä.

121 §

Naudan pitopaikkaa koskevat poikkeus- ja siirtymäsäännökset

Mitä 37 §:n 2 momentissa säädetään kiellosta pitää eläintä paikalleen kytkettynä, ei sovelleta tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaan navettaan, jossa pidetään maidontuotantoa varten lehmiä tai hiehoja. Tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaan navettaan sovelletaan muiden nautojen kuin maidontuotantoa varten pidettävien lehmien ja hiehojen osalta 37 §:n 2 momentissa säädettyä paikalleen kytkemisen kieltä 1 päivästä tammikuuta 2028. Vasikoiden osalta kieltä kuitenkin sovelletaan tämän lain tultua voimaan.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettua navettaa laajennetaan tai peruskorjataan tämän lain voimaantulon jälkeen, parsipaikkojen lukumäärää ei saa lisätä. Sellaiseen navetan rakennus- ja peruskorjaushankkeeseen, jonka rakennuslupa on ollut vireillä ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lehmällä tarkoitetaan poikinnutta naaraspuolista nautaa. *Hieholla* tarkoitetaan vähintään kahdeksan kuukauden ikäistä poikimatonta naaraspuolista nautaa. *Vasikalla* tarkoitetaan alle kuuden kuukauden ikäistä nautaa sukupuolesta riippumatta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset nautojen kytkemisestä.

122 §

Sian pitopaikkaa koskevat poikkeus- ja siirtymäsäännökset

Poiketen siitä, mitä 37 §:n 2 momentissa säädetään kiellosta eläimen liikkumisen rajoittamiseen eläimen kääntymisen estävillä rakenteilla:

- 1) emakon tai ensikon saa pitää tiineytyshäkissä enintään kahdeksan päivää siemennyksen yhteydessä;
- 2) emakon ja ensikon saa pitää porsitushäkissä, joka on ollut käytössä tämän lain voimaan tullessa. Tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan emakoiden ja ensikoiden tiineytyshäkissä pidon osalta 37 §:n 2 momenttia 1 päivästä tammikuuta 2035. Tämän lain voimaan tulon jälkeen peruskorjattavaan sikalaan tai sen osastoon ja rakennettavaan uuteen sikalaan tai sen osastoon sovelletaan emakoiden ja ensikoiden tiineytyshäkissä pidon osalta 37 §:n 2 momenttia, kun peruskorjaus tai uusi sikala taikka osasto on valmistunut.

Jos tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaa sikalaa laajennetaan tai peruskorjataan tämän lain voimaantulon jälkeen, porsitushäkkien lukumäärää ei saa lisätä. Sellaiseen sikalan rakennus- ja peruskorjaushankkeeseen, jonka rakennuslupa on ollut vireillä ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ensikolla tarkoitetaan sukukypsää naarassikaa astutuksesta tai siemennyksestä ensimmäiseen porsimiseen.

Emakolla tarkoitetaan naarassikaa ensimmäisen porsimisen yhteydessä ja sen jälkeen.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset emakoiden ja ensikoiden porsitushäkissä ja tiineytyshäkissä pidosta.

123 §

Hevosien pitopaikkaa koskevat siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaan talliin sovelletaan 37 §:n 2 momenttia 1 päivästä tammikuuta 2028. Tämän lain voimaan tulon jälkeen peruskorjattavaan talliin tai sen osastoon ja rakennettavaan uuteen talliin tai sen osastoon sovelletaan 37 §:n 2 momenttia, kun peruskorjaus tai uusi talli taikka osasto on valmistunut.

124 §

Luonnonvaraisten eläinten hallussapitoa koskevat siirtymäsäännökset

Sen estämättä, mitä 28 §:n 1 momentissa säädetään luonnonvaraisen selkärankaisen eläimen elätettäväksi ottamisesta, saadaan luonnonvarainen eläin, joka on ennen tämän lain voimaantuloa otettu elätettäväksi kumotun lain 13 §:n 1 momentissa sallitulla tavalla, pitää hallussa eläimen kuolemaan asti. Hallussapidon edellytyksenä on lisäksi, että eläimen hallussapitoa ei ole kielletty tai rajoitettu muun lain nojalla.

Sen estämättä, mitä 29 §:ssä tai 61 §:n 2 momentissa säädetään luonnonvaraisen eläimen lo-pettamisesta, saadaan kumotun lain 13 §:n 2 momentin nojalla haltuun otettu luonnonvarainen eläin, jota ei voida vapauttaa luontoon tai sijoittaa eläintarhaan, pitää hallussa eläimen kuolemaan asti.

Eläimen pitäjän on ilmoitettava 1 tai 2 momentissa tarkoitettun eläimen hallussapidosta aluehallintovirastolle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

125 §

Luvan- ja ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat siirtymäsäännökset

Eläintarhan tulee ilmoittaa eläintarhaluvan myöntäneelle aluehallintovirastolle, miten se osallistuu 51 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin. Ilmoitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Kotieläinpihan, jolla ei ole kumotun lain nojalla myönnettyä eläinnäyttelylupaa, tulee tehdä 57 §:ssä tarkoitettu ilmoitus eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin 30 vuorokauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Luonnonvaraisten eläinten tarhauksesta, josta ei ole tehty ilmoitusta kumotun lain nojalla, tulee tehdä 58 §:ssä tarkoitettu ilmoitus eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin 30 vuorokauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Pysyvän eläinnäyttelyn, jolla ei ole kumotun lain nojalla myönnettyä eläinnäyttelylupaa, tulee tehdä 53 §:ssä tarkoitettu lupahakemus kahden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaa seura- tai harrastuseläinten pitoa harjoittavan toimijan, joka ei ole tehnyt toimintaa koskevaa ilmoitusta kumotun lain nojalla, on tehtävä 60 §:ssä tarkoitettu ilmoitus aluehallintovirastolle kahden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan harjoittajan tulee tehdä 61 §:ssä tarkoitettu ilmoitus aluehallintovirastolle kahden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

126 §

Tuotantoeläimenä pidettävän sian kastrointiä koskeva siirtymäsäännös

Sen estämättä, mitä 15 §:n 2 momentin 4 kohdassa säädetään, tuotantoeläimenä pidettävää sikaa ei saa kastroida kirurgisesti. Kieltoa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2035.

Liite 1

1. Tuotantoeläimenä saa pitää seuraavia nisäkäs- ja lintulajeja:

Nisäkkäät

- 1) nauta (*Bos taurus*)
- 2) sika ja villisika (*Sus scrofa*)
- 3) kesylamma ja mufloni (*Ovis aries*)
- 4) vuohi (*Capra hircus*)
- 5) hevonen (*Equus caballus*) ja aasi (*Equus asinus*) sekä hevosen ja aasin risteymät
- 6) laama (*Lama glama*)
- 7) alpukka (*Vicugna pacos*)
- 8) kaniini (*Oryctolagus cuniculus*)
- 9) minkki (*Neovison vison*)
- 10) hilleri (*Mustela putorius*)
- 11) soopeli (*Martes zibellina*)
- 12) kettu (*Vulpes vulpes*) ja naali (*Vulpes lagopus*) sekä näiden risteymät
- 13) supikoira (*Nyctereutes procyonoides*)
- 14) rotta (*Rattus norvegicus*)
- 15) kesyhiiri (*Mus musculus*)
- 16) marsu (*Cavia porcellus*)
- 17) kultahamsteri (*Mesocricetus auratus*)
- 18) gerbiili (*Meriones unguiculatus*)
- 19) poro (*Rangifer tarandus tarandus*)
- 20) kuusipeura (*Dama dama*)
- 21) biisoni (*Bison bison*)
- 22) vesipuhveli (*Bubalus bubalis*) lihantuotantoa varten

Linnut

- 1) kana (*Gallus gallus*)
- 2) kalkkuna (*Meleagris gallopavo*)
- 3) hanhi (*Anser anser*)
- 4) ankka, heinäSORSA (*Anas platyrhynchos*) ja myskisorsa (*Cairina moschata*) sekä näiden risteymät
- 5) strutsi (*Struthio camelus*)
- 6) emu (*Dromaius novaehollandiae*)
- 7) viiriäinen (*Coturnix coturnix*)
- 8) helmikana (*Numida meleagris*)
- 9) peltopyy (*Perdix perdix*)
- 10) fasaani (*Phasianus colchicus*)

Tuotantoeläimenä saa lisäksi pitää muita kuin nisäkkäisiin tai lintuihin kuuluvia eläinlajeja.

2. Sirkuksissa ja kiertävissä eläinnäyttelyissä saa pitää seuraavia eläinlajeja:

1) kesymuodot seuraavista:

koira (*Canis familiaris*), kissa (*Felis silvestris catus*), vuohi (*Capra hircus*), sika (*Sus scrofa*), hevonen (*Equus*

- caballus), aasi (*Equus asinus*) sekä hevosen ja aasin risteymät
- 2) rotta (*Rattus norvegicus*)
  - 3) kesyhiiri (*Mus musculus*) 286
  - 4) marsu (*Cavia porcellus*)
  - 5) kaniini (*Oryctolagus cuniculus*)
  - 6) kultahamsteri (*Mesocricetus auratus*)
  - 7) gerbiili (*Meriones unguiculatus*)
  - 8) kana (*Gallus gallus*)
  - 9) kalkkuna (*Meleagris gallopavo*)
  - 10) hanhi (*Anser anser*)
  - 11) anka (*Anas platyrhynchos*)
  - 12) kesykyyhky (*Colomba livia domestica*) ja naurukyyhky (*Streptopelia risoria*)
  - 13) papukaijat (*Psittacidae*)
  - 14) selkärangattomat eläimet

Liite 2

Ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaa seura- ja harrastuseläintenpitoa on:

1. sellainen seura- ja harrastuseläinten säännöllinen kaupanpittäminen, muu luovuttaminen tai välittäminen, jonka harjoittaja:
  - a) myy tai muutoin luovuttaa kissoja, koiria, frettejä tai kaniineja vähintään kolmesta itse kasvatetusta pentueesta vuodessa;
  - b) myy, muutoin luovuttaa tai välittää vähintään 10 muuta kuin itse kasvattamaansa kissaa, koiraa, frettiä tai kaniinia vuodessa;
  - c) myy tai muutoin luovuttaa vähintään kuusi hevosta tai muuta hevoseläintä vuodessa; tai
  - d) harjoittaa vastaavaa toimintaa pienikokoisilla seura- ja harrastuseläinlajeilla, kun eläinten käytössä on säännöllisesti vähintään 7 häkkiä, terraariota tai akvaariota;
2. seura- ja harrastuseläinten laajamittainen pito, jonka harjoittaja pitää:
  - a) vähintään seitsemää yli 6 kuukauden ikäistä koiraa, kissaa tai frettiä;
  - b) vähintään seitsemää yli 12 kuukauden ikäistä hevoseläintä;
  - c) vähintään kymmentä yli 6 kuukauden ikäistä kaniinia; tai
  - d) pienikokoisia seura- ja harrastuseläinlajeja siten, että eläinten käytössä on säännöllisesti vähintään 20 häkkiä, terraariota tai akvaariota;
3. koirien tai kissojen hoitoon, säilytykseen tai koulutukseen ottaminen, jos samanaikaisesti ja säännöllisesti pidetään vähintään kuutta koiraa tai kissaa;
4. kun ravi- tai ratsuhevosia tai muita hevoseläimiä vuokrataan, otetaan säilytettäväksi tai hoidettaviksi, valmennettaviksi tai koulutettaviksi tai kun annetaan opetusta mainittujen eläinten käytössä ja käsittelyssä, jos samanaikaisesti ja säännöllisesti pidetään yhteensä vähintään kuutta eläintä;
5. 1 kohdan b—c alakohdassa, 2 kohdan a—c alakohdassa sekä 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu toiminta, joka koskee yhteen laskettuna vähintään 15 koiraa, kissaa, frettiä, kaniinia, hevosta tai muuta hevoseläintä;
6. muu 1—5 kohdassa tarkoitettua vastaava ammattimainen tai laajamittainen seura- ja harrastuseläinten pito.

Asetusluonnokset

Valtioneuvoston asetus

koirien, kissojen ja muiden pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

muutetaan koirien, kissojen ja muiden pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (674/2010) 7 § seuraavasti:

7 §

Juotto ja ruokinta

Eläimelle annettavan ruuan on oltava ravitsevaa ja tasapainotettua sekä tarvittaessa kivennäisillä ja vitamiineilla täydennettyä. Ruokinnassa on kiinnitettävä erityistä huomiota eläimen lajinomaisiin ravintovaatimuksiin ja ravinnon koostumukseen.

Nisäkkäiden ja lintujen pysyvässä pitopaikassa on oltava jatkuvasti vettä eläimen saatavilla. Jatkuvasti saatavilla olevaa vettä ei kuitenkaan edellytetä ammattimaisilla rekikoiratarhoilla pidettävien koirien

pysyvissä pitopaikoissa silloin, kun vesi sääolosuhteiden takia jäätyy. Koiralle on tällöin tarjottava vettä vähintään kolme kertaa päivässä. Imettävillä nartuilla ja vieroittamat-tomilla koiranpennuilla on kuitenkin aina oltava vettä saatavilla pysyvässä pitopaikassaan. Eläimen ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut astiat, laitteet ja välineet on pidettävä puhtaina. Virtsa ja ulosteet eivät saa pilata ruokaa eivätkä juomavettä.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.